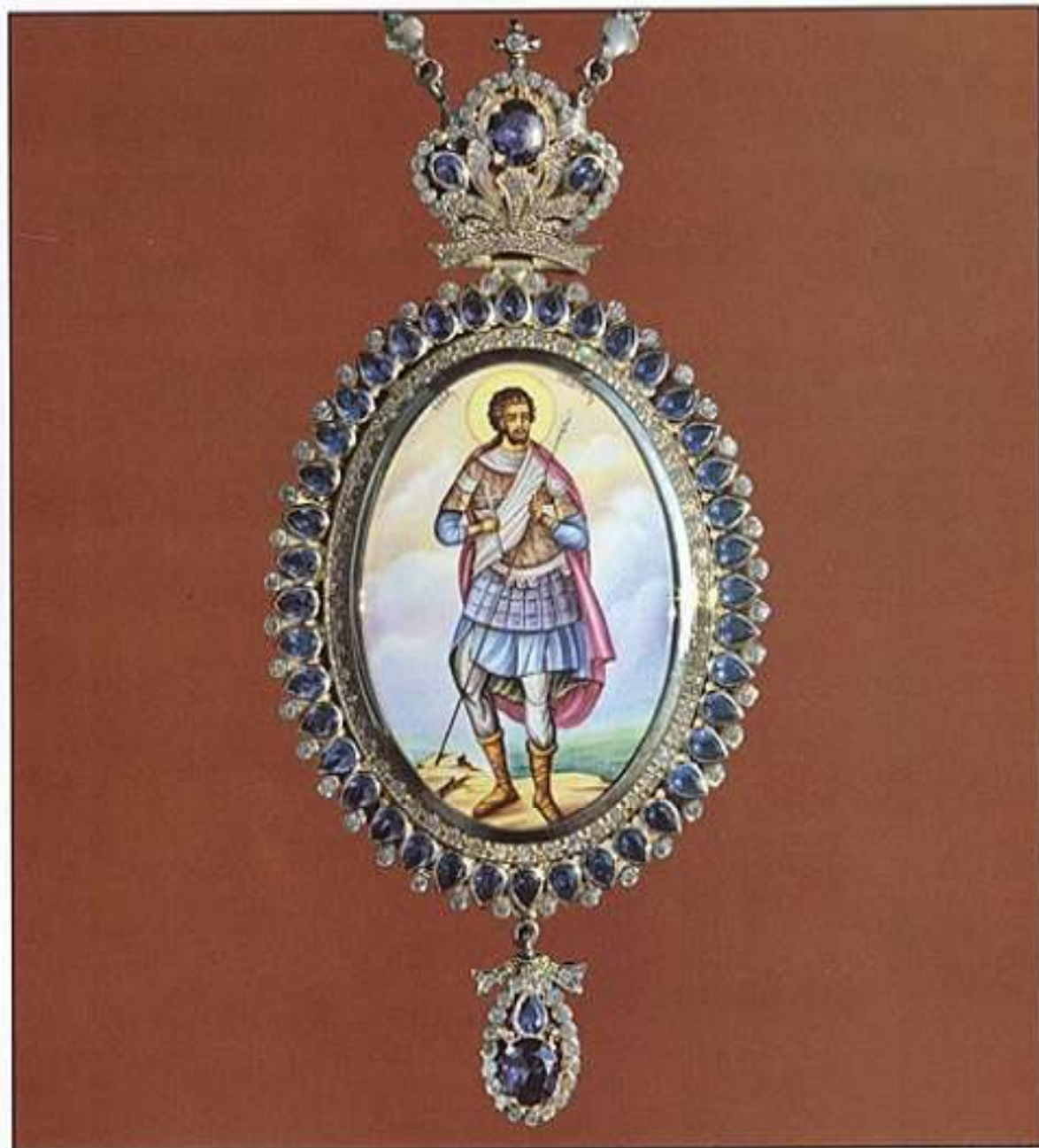

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

Ὁ Ἅγιος μεγαλομάρτυς Ἰσίδωρος ὁ ἐν Χίῳ.

Τεῦχος 22ον ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2015

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

ΧΙΟΣ

Ἱερὰ Εἰκὼν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης εἰς τὸ τέμπλον τοῦ ὁμωνύμου Ἱεροῦ Ναοῦ Πισπιλούντας Χίου.

Ἱερὰ Εἰκὼν τῶν Ἁγίων Πάντων εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἁγ. Γεωργίου «Σταφυλᾶ» Κάμπου, ἔνθα ἐορτάζεται πανηγυρικῶς ἡ μνήμη των.
(Ἐπιλοτεχνήθη εἰς τὴν Ἱ. Σκήτην Ἁγ. Πατέρων Χίου τὴν 26-3-1914
δαπάναις τῶν Καμπουσίων Ἀμερικῆς).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις : Ιωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 2627

Αριθμ.

Αθήνησι 24^η Νοεμβρίου 2014

Διεκπ. 2698

Πρός

Τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Χίου, Ψαρών και Οίνουσσών κ. Μάρκον

Εις Χίον

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Συνοδική Απόφασις, ληφθεῖσα ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 5^{ης} μηνός Νοεμβρίου σωτηρίου ἔτους δισχιλιοστοῦ καὶ δεκάτου καὶ τετάρτου, καὶ κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1153/614/14.5.2014 ὑμετέρου ἐγγράφου, δι' οὗ προτείνετε ὅπως ὁ ἐν Χίῳ πρῶτος Μάρτυς Ἅγιος Ἰσίδωρος ἀνακηρυχθῆ προστάτης τῶν μαστιχοπαραγωγῶν τῆς Χίου, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ ῥηθείᾳ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς, ἔχουσα ὑπ' ὄψει καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 8/8.10.2014 εἰσήγησιν τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου, ἤχθη εἰς τὴν Απόφασιν ἵνα ἀνακηρύξη τὸν Ἅγιον Ἐνδοξον Μεγαλομάρτυρα Ἰσίδωρον τὸν ἐν Χίῳ, ὅστις ταῖς πρὸς τὸν Κτίστην εὐχαῖς αὐτοῦ ἐχαρίτωσεν τὸ ἀποστάζον δάκρυ ἐκ τῶν σκίνων τῆς Χίου, προστάτην τῶν μαστιχοπαραγωγῶν τῆς μυροβόλου καὶ ναυπρυτάνεως, ἀγιοτόκου καὶ μαρτυρικῆς νήσου ὑμῶν.

Ἐπὶ δέ τούτοις, κατασπαζόμενοι τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος β', Πρωτεύουσα

Ἀρχιγραμματεὺς
Γεώργιος Ζαμπελάς
Μεθώνης Κλήμης

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ:

Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν
Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου

Ο ΑΓΙΟΣ ΙΣΙΔΩΡΟΣ Ο ΕΝ ΧΙΩ *

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν κ. Μάρκου

Αγαπητοί μου ἀδελφοί, Χριστὸς Ανέστη!

Μᾶς ἀξιώνει ὁ Θεὸς νὰ τιμοῦμε σήμερα τὴν μνήμη τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Ἰσιδώρου τοῦ ἐν Χίῳ. Μᾶς ἀξιώνει ὁ Θεός, γιατί ἂν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ δὲν ἦταν αὐτό, δὲν θὰ ἐφτάναμε σὲ αὐτὴν τὴν ὥρα. Πρέπει νὰ συνειδητοποιήσουμε στὴ ζωὴ μας, ὅτι τὸ γεγονός ὅτι ὑπάρχουμε, τὸ γεγονός ὅτι κινούμεθα, τὸ γεγονός ὅτι ζοῦμε, ὅπως λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὀφείλεται στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι στὴν ζωὴ μας γίνεται, συμβαίνει γιατί ὁ Θεὸς τὸ θέλει καὶ τὸ εὐδοκεῖ, γιατί ὁ Θεὸς τὸ παραχωρεῖ. Ὁ Θεὸς λοιπὸν θέλησε νὰ εὐρισκόμεθα σήμερα ἐδῶ καὶ νὰ γιορτάζουμε τὴν μνήμη τοῦ Ἁγ. Ἰσιδώρου. Νὰ γιορτάζουμε τὴν μνήμη τοῦ Ἁγ. Ἰσιδώρου λαμπρὰ καὶ ὀρθόδοξα.

Τί σημαίνει ὁμως λαμπρὰ καὶ ἀσφαλῶς τί σημαίνει ὀρθόδοξα; Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ ἔχει φρόνημα κόσμου, φρόνημα κοσμικὸ, θὰ νόμιζε ὅτι ὅταν λέμε «λαμπρὰ» ἀναφερόμαστε στὴν μεγαλοπρέπεια τοῦ Μητροπολιτικοῦ μας Ναοῦ, στὴν ἀρχιτεκτονικὴ του μεγαλοπρέπεια ὡς δεῖγμα τῆς εὐσέβειας τῶν ἀνθρώπων, στοὺς πολυελαίους τοὺς ἀναμμένους, στὸν στολισμὸ, στὴν λαμπρότητα ποὺ τὰ μάτια τοῦ ἀνθρώπου βλέπουν καὶ μερικὲς φορές εὐφραίνονται. Ἄλλες φορές, ὃ μὴ γένοιτο, ἱκανοποιεῖ καὶ τὴν ματαιοδοξία μας καὶ τὴν κενοδοξία μας. Ὅταν ὁμως ἐμεῖς λέμε ἐκκλησιαστικῶς ὅτι γιορτάζουμε τὴν μνήμη τοῦ Ἁγ. Ἰσιδώρου λαμπρὰ, εἶναι ἄλλα τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὴν ἐκκλησιαστικὴ μας λαμπρότητα, καὶ τὸ πρῶτο ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἡ Ἁγία Τράπεζα. Ἐπάνω στὴν Ἁγία Τράπεζα, μετὰ, πρῶτα ὁ Θεός, ἀπὸ λίγα λεπτά, θὰ βρίσκεται ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σταυρωθεὶς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ,

* Θεῖον Κήρυγμα κατὰ τὴν πανηγυρικὴν Θ. Λειτουργίαν, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου τοῦ ἐν Χίῳ, εἰς τὸν Ἱ. Μητροπολιτικόν Ναόν Χίου τὴν 14ην Μαΐου 2015.

Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς. Καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν Σταύρωση καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν Ἀνάστασι θὰ λάμψει τὸ ἀνέσπερο φῶς στοῦ ὁποῖο καλοῦμε ὅλους ἐσᾶς τοὺς χριστιανούς ἢ ὀρθότερον, καλεῖ ἡ Ἐκκλησία ὅλους ἐμᾶς τοὺς Χριστιανούς νὰ ἀπλώσουμε τὴν λαμπάδα τοῦ χεριοῦ μας καὶ τὴν λαμπάδα τῆς ψυχῆς μας καὶ νὰ τὴν ἀνάψουμε. «Δεῦτε λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός». Νὰ τὴν ἀνάψουμε γιατί τὰ πολλὰ φῶτα, τὰ ὑπερβολικὰ φῶτα τῆς κοινωνίας μας, νομίζω ὅτι ἔχουν κάνει περισσότερο ἐρεβῶδες καὶ ζοφερό, μαῦρο καὶ σκοτεινὸ, τὸ σκοτάδι τῆς καθημερινότητάς μας. Νὰ λοιπὸν ἡ πρώτη λαμπρότητα τῆς γιορτῆς μας, ὁ Χριστὸς ἐπάνω στὴν Ἁγία Τράπεζα.

Λαμπρότητα τῆς γιορτῆς μας ὁμως εἶναι ἡ ἱερὴ Ἀκολουθία. Τὰ λόγια τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ Εὐαγγέλιο ποὺ ἀκούσαμε, ὁ Απόστολος, ἡ ἱερὴ ὑμνογραφία. Μέσα σὲ αὐτὰ τὰ λόγια, κάτω ἀπὸ κάθε λέξη κρύβεται θὰ ἔλεγα ἓνας προβολέας, ποὺ φωτίζει καὶ ζεσταίνει τὴν ψυχὴ μας. Ἐνα παράδειγμα: πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες ἐπικοινωνώντας μὲ ἓναν συμπατριώτη μας, μοῦ ἐξέφρασε ἔνδακρυς, τὸν πόνο του γιὰ ἓνα οἰκογενειακὸ του πρόβλημα. Ἡ ἀπάντηση ποὺ δόθηκε ἦταν ἀπὸ τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο: «εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν, εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς διώξουσιν, οὐκ ἔστι δούλος μείζων του Κυρίου αὐτοῦ». Εὐλογημένε ἄνθρωπε, ποὺ καμαρώνεις ὅτι εἶσαι Χριστιανός, ποὺ καμαρώνεις ὅτι εἶσαι δούλος τοῦ Θεοῦ, πῶς ἔχουμε τὴν ἀπαίτηση νὰ περιμένουμε νὰ περάσουμε ἀνώδυνα τὴ ζωὴ μας χωρὶς θλίψεις, χωρὶς στενοχώριες, χωρὶς πόνο, χωρὶς διωγμὸ, τὴν στιγμὴ ποὺ Ἐκεῖνος ποὺ λαμπρύνει τὴν ζωὴ μας ἐπέρασε ἔμπονα καὶ ἐπώδυνα τὴν ἐπίγεια ζωὴ Του; Μήπως εἶναι τιμὴ μας πολλὰς φορές, μήπως εἶναι καμάρι μας πολλὰς φορές νὰ ὑποφέρουμε ἂν εἴμαστε σωστοὶ μέσα σ' αὐτὸν τὸν κόσμον; Ἐμοὶ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, λέει ὁ ἀπ. Παῦλος, εἰ μὴ ἐν τῷ Σταυρῷ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Νὰ τὸ καμάρι μας! Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ, ὁ Σταυρὸς ὁ δικός μας!

Λαμπρότητα λοιπὸν τὰ λόγια τῆς Ἐκκλησίας μας, τὰ ὁποῖα ἔρχονται νὰ φωτίσουν μία σκοτεινὴ ἀπὸ τὴν ἐκκοσμικευμένη καθημερινότητα ζωὴ μας. Λαμπρότητα ὁμως κι ἐσεῖς. Ὅχι γιατί φορέσατε

τά καλά σας ρούχα κι ήρθατε σήμερα μ' αυτές τις καρδιές ολάνοιχτες να προσκυνήσετε τόν Άγιο, ό οποίος φιλοξενήθηκε στό χώμα του νησιού μας. Ήρθατε με τις καρδιές σας να κρατάει ό καθένας κι ή καθεμιά σας άναμμένο ένα κερί. Κι όλα αυτά τὰ κεριά της προσευχής σας, της εϋλάβειάς σας, της πίστης σας, της προσκυνήσεώς σας, της συμμετοχής σας - όχι της παρακολουθήσεως - της συμμετοχής σας σ' αυτήν τήν Θ. Λειτουργία, σ' αυτό τó έργο του λαού του Θεού που προσφέρουμε έμεις ύπέρ των ήμετέρων άμαρτημάτων και των του λαού άγνοημάτων. Αυτή ή συμμετοχή σας, συμπληρώνει θα έλεγα τήν λαμπρότητα της σημερινής έορτής. Χριστός και χαριτωμένη λειτουργία, πλήρωμα της Έκκλησίας. Να γιατί λέω ότι σήμερα γιορτάζουμε λαμπρά. Έτσι ή Έκκλησία έννοοει τó «λαμπρά». Λαμπρά και όρθόδοξα.

Τί σημαίνει άραγε όρθόδοξα; Ή τί θέλει να πει ό Επίσκοπος λέγοντας όρθόδοξα; Γιορτάζουμε όρθόδοξα, σημαίνει ότι γιορτάζουμε με όρθή δοξασία, με όρθή πίστη τó σημερινό γεγονός. Αλλά για να υπάρχει πίστη, απαιτείται ό λόγος. Όχι ό λογικός λόγος, αλλά ό χαριτωμένος λόγος, ή γεμάτη από τήν Χάρη του Θεού σκέψη του ανθρώπου, ή όποια πιστεύει στα θεία διδάγματα κι από τὰ θεία διδάγματα άντλει εκείνο που θέλει για να προσαρμόσει τήν συμπεριφορά της. Γιορτάζουμε σήμερα όρθόδοξα έχοντας στό κέντρο του ιερού μας ναού, έναν πανάκριβο θησαυρό. Έναν θησαυρό, τόν όποιο θα έλεγα καμία από τις σύγχρονες οικονομικές δομές και μονάδες του πλανήτη μας δέν έχει, τις όποιες δυστυχώς τὰ τελευταία πέντε χρόνια τις έχουμε αναγάγει σε κορυφαία θέση στην καθημερινή μας ζωή, με κίνδυνο έμεις και κυρίως τὰ παιδιά μας να στερηθούν της ευκαιρίας να γνωρίσουν κι άλλες πλευρές της ζωής.

Πλευρές θρησκευτικές, αλλά και πλευρές θα έλεγα διανοητικά πολιτιστικές που θα τους έπιτρέψουν να στοχαστούν, να έκφραστούν, να γράψουν, να δημιουργήσουν. Τὰ πάντα στις μέρες μας είναι οικονομικοί ύπολογισμοί. Έφυγαν οι αξίες, έφυγε ή ένασχόληση με τήν λογοτεχνία, με τις τέχνες και ζούμε με ένα μπλοκάκι κι ένα μολύβι να ύπολογίζουμε και να λογαριάζουμε άριθμούς και νούμερα. Φοβάμαι ότι γίναμε λιγάκι κι έμεις «νούμερα». Με τó περιεχόμενο τó ειρωνικό που δίνει ό κόσμος στην λέξη «νούμερα».

Λέω λοιπόν ότι σήμερα έχουμε έναν δικό μας θησαυρό, έναν θησαυρό που δεν μπορεί να τον αποτιμήσει κανένας οικονομικός οργανισμός του κόσμου. Έναν θησαυρό «τιμαλφέστατο» όπως τον λέει η Εκκλησία μας, πολύτιμο θησαυρό. Είναι τα λείψανα του πρώτου Αγίου, του πρώτου μάρτυρα που έχυσε το αίμα του πάνω σ' αυτό το νησί. Και ξέρετε, όταν θεμελιώνουμε, όταν εγκαινιάζουμε έναν ιερό ναό, στην βάση της Αγ. Τραπέζης τοποθετούμε λείψανα μαρτύρων. Γίνεται έτσι ένας εγκαινιασμός, μία «Πεντηκοστή» μέσα στην Εκκλησία μας. Μήπως θα είχαμε το δικαίωμα να πούμε ότι η γιορτή του Αγ. Ισιδώρου είναι ένα είδος Πεντηκοστής για την τοπική μας Εκκλησία; Έχουμε τα λείψανα του Αγίου ο οποίος πότισε με το αίμα του την χιακή γη. Ο οποίος εύλόγησε με το αίμα του το δάκρυ των σχίνων της Χίου. Τί έκανε ο Αγ. Ισιδώρος; Δεν έδωσε εύωδιά στους μαστιχοφόρους σχίνους. Ούτε έδωσε εμπνευση στους ποιητές. Έδωσε ψωμί σε άπλους ανθρώπους. Ευλογώντας τον σχίνο, έδωσε ψωμί σε χιλιάδες ανθρώπους. Έπρεπε να το κάνει; Ναι! Όταν ο Χριστός μας κήρυττε στους μαθητές του - δεν είμαστε μονοφυσίτες- και στους όχλους, στα πλήθη που τον άκουγαν, γυρνάει και λέει στους μαθητές του, « τόση ώρα τους έχω έδω και τους μιλάω, φέρτε τους φαγητό να φάνε». Τάϊσε πεινασμένους ο Χριστός κι έδωσε την δυνατότητα κι ο Αγ. Ισιδώρος με τίμια εργασία και με τίμιο ιδρώτα οικογενειάρχες άνθρωποι - άπλοι άνθρωποι να βγάζουν το ψωμί τους.

Έχουμε λοιπόν λέω σήμερα έδω, τα λείψανά του και τα προσκυνούμε. Τα προσκυνούμε με άγαλλίαση γιατί πριν από αιώνες μάς τή αρπαξε ο Λατίνος κατακτητής του νησιού μας και δικαιοματικά πριν από 50 σχεδόν χρόνια, 48 χρόνια - μέρα Πεντηκοστής τή ξαναπήραμε πίσω στό νησί μας. Δεν μάς τή έδωσαν. Μάς ανήκουν! Όταν στην μάχη του Αΐπους, στα Έλευθέρια της Χίου σκοτώθηκε ο Ιωάννης Παστροκάρκης, ο πρώτος έν πολέμω σπουδαστής τής Σχολής Ναυτικών Δοκίμων, είπαν στην μάνα του από την Κρήτη, να πάρει τή σώμα του να τή θάψει στην Κρήτη κι ή μάνα του είπε «έδω έπεσε, έδω ανήκει». Κι ο Αγ. Ισιδώρος μάς ανήκει! Είναι δικός μας! Είναι θά έλεγα ο πνευματικός Γενάρχης τής τοπικής μας Εκκλησίας. Έχουμε λοιπόν λέω τή λείψανά του και τόν προσκυνούμε. Γιατί τή προσκυνούμε; Μήπως είμαστε ειδωλολάτρες και τή προσκυνούμε; Μήπως

είμαστε θρησκόληπτοι και τὰ προσκυνούμε; Τὰ προσκυνούμε, ἀγαπητοί μου, γιατί κατά τὴν ὀρθόδοξη θεολογία τῆς Ἐκκλησίας μας τὰ λείψανα τῶν Ἁγίων εἶναι μία διακήρυξη τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Εἶναι μία ἐπαγγελία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι μία ἀνακοίνωση τῆς ἀνακαινίσεως ὁλόκληρῆς τῆς δημιουργίας, εἶναι μία ἀπόδειξη τῆς κοινῆς Ἀναστάσεως ὅλων τῶν νεκρῶν.

Λέει ὁ Ἅγ. Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος, ὅτι προσκυνούμε τὰ λείψανα τῶν Ἁγίων γιατί ἐπάνω σὲ αὐτὰ βρίσκεται ἀκόμα ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ὅταν ὁ Ἅγ. Ἰσίδωρος ζοῦσε, βρισκόταν στὴν ψυχὴ του. Βρισκόταν μέσα του. Ἦταν ἡ χάρις ποὺ τὸν ὀδήγησε στὴν χριστιανικὴ πίστη παρὰ τὶς ἀντιρρήσεις τῆς οἰκογένειάς του. Ἦταν ἡ χάρις ποὺ τὸν ὀδήγησε στὸ μαρτύριο παρὰ τὰ δελεάσματα τῆς καριέρας του καὶ τῆς νεότητάς του. Ὅταν ὁμως ἡ ψυχὴ του ἀποχωρίστηκε ἀπὸ τὸ σῶμα του καὶ ἀνέβηκε στὸν οὐρανό, στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, μέσα στὴν παλάμη τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου ἐνθρονίστηκε μετὰ ἀπὸ μερικὰ χρόνια καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς ἐρήμου τοῦ Ἅγ. Ἀντωνίου κι ἀπὸ ὅπου φώναξε στὸν πονηρὸ «σὲ νίκησα», μέσα στὴν παλάμη τοῦ Θεοῦ ἡ ψυχὴ τοῦ Ἁγίου. Τὸ σῶμα του ἔμεινε ἐδῶ στὴν γῆ καὶ κατὰ τοὺς νόμους τῆς φθορᾶς τὸ σαρκικὸ του περιβλημα, ὁ δερμάτινος χιτῶνας, ὁ μεταπτωτικὸς, ἔλιωσε κι ἔγινε χῶμα, μέσα στὸ χῶμα ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου τὸν πῆρε τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ κι ἔμειναν τὰ λείψανά του. Ἀλλὰ στὰ λείψανά του παρέμεινε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Πῶς; Μᾶς τὸ λέει ὁ ἱερός Πατέρας ποὺ ἀνέφερα. Ὅταν, λέει, πάρουμε ἓνα σίδηρο καὶ τὸ βάλουμε στὴν φωτιά, ὅση ὥρα τὸ σίδηρο τὸ ἔχουμε στὴν φωτιά, τὸ σίδηρο θὰ καίει. Ἄν τολμήσει κανένας νὰ βάλει τὸ χέρι του ἐπάνω στὸ σίδηρο, τὸ σίδηρο θὰ καίει. Ὅταν ὁμως τραβήξουμε τὸ σίδηρο ἀπὸ τὴν φωτιά καὶ τὸ βγάλουμε γιὰ ἀρκετὴ ὥρα, ἂν ξαναβάλουμε ἐπάνω τὸ χέρι μας καὶ πάλι τὸ σίδηρο θὰ καίει. Ἄν λοιπὸν τὸ σίδηρο διατηρεῖ τὴν φλόγα τῆς κτιστῆς φωτιᾶς καὶ καίει ἀκόμη καὶ ὅταν τὸ ἀπομακρύνουμε ἀπὸ τὴν φωτιά, τὰ λείψανα τοῦ Ἁγίου ποὺ ἦταν γιὰ χρόνια ἐνωμένα μὲ τὴν ψυχὴ του τὴν γεμάτη ἀπὸ τὴν φλόγα τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, εἶναι δυνατόν, λέει ὁ Ἅγ. Συμεὼν ὁ Θεολόγος, νὰ χάσουν αὐτὴ τὴν φλόγα; Νὰ χάσουν αὐτὴ τὴν χάρη; Νὰ γιατί τὰ λείψανα τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας χαρακτηρίζονται «χαριτό-

βρυτα», γιατί έχουν χάρη Θεοῦ και γιατί εὐεργετικά παρέχουν στους πιστούς χάρη Θεοῦ.

Αὐτὴ εἶναι ἡ μία ὀρθόδοξη θεολογικὴ ἀπάντηση γιατί τιμοῦμε και προσκυνοῦμε τὰ Ἁγία Λείψανα. Τὰ τιμοῦμε ὁμως και τὰ προσκυνοῦμε και γιὰ ἄλλους λόγους ὀρθόδοξα και πάλι. Τὰ λείψανα ποὺ βλέπουμε πολλές φορές νὰ βρίσκονται σὲ κατάσταση σχετικῆς ἀφθαρσίας εἶναι ὑλικά κτίσματα τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς ὑλικά ἐπλασε τὴν δημιουργία (αὐτὸ ποὺ λέμε σήμερα τὸ φυσικὸ περιβάλλον, ἐμεῖς ὀρθόδοξα τὸ λέμε «δημιουργία» γιὰ νὰ πηγαίνει τὸ μυαλό μας στὸν Δημιουργό). Ὁ Θεὸς λοιπὸν ἐπλασε ὅλη τὴν δημιουργία και μέσα σὲ αὐτὴν ἔβαλε ἀφεντικὸ τὸν ἄνθρωπο. Ἔθεσε αὐτὸν ὡς βασιλέα τῆς κτίσεως. Ὅταν ὁμως ὁ ἀφέντης, ὁ βασιλιάς, ὁ ἄνθρωπος ἔπεσε, συμπάρεσσε στὴν σκλαβιά του και τοὺς ὑπηκόους του, θὰ ἔλεγα και τὴν δημιουργία ὅλη. Κι ἔπεσε κι ἡ δημιουργία στὴν φθορά και ἡ γῆ ἄρχισε νὰ βλαστάνει ἀκάνθας και τριβόλους. Ἦρθε αὐτὸ ποὺ λέμε σήμερα, «οἰκολογικὸ πρόβλημα». Ὅταν ὁμως ὁ Χριστὸς ἀνασταίνεται, μαζί με τὴν ἀνάστασή του δὲν καινοποιεῖ μόνο τὸν ἄνθρωπο ἀλλὰ καινοποιεῖ τὰ πάντα, οὐρανὸ και γῆ και τὰ καταχθόνια, καινοποιεῖται ὅλη ἡ κτίσις, ἀνακαινίζεται ὅλη ἡ κτίσις, συμπαρασύρεται στὴν ἀνακαινίση μαζί με τὸν ἄνθρωπο και ἡ δημιουργία. Ἀπόδειξη τῆς ἀνακαινίσης τῆς κτίσης εἶναι τὰ λείψανα τῶν Ἁγίων τὰ ὁποῖα διατηροῦν κι ἐκεῖνα τὴν ἀφθαρσία τους. Ἡ δεύτερη θεολογικὴ ὀρθόδοξη ἀπάντηση τῶν μηνυμάτων ποὺ προέρχονται ἀπὸ αὐτὴ τὴν εὐλαβικὴ προσκύνηση.

Τρίτη ἀπάντηση. Ἐχουμε μπροστὰ μας τὰ λείψανα ἑνὸς ἀνθρώπου νεκροῦ, ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ εἶχε μαρτυρικὸ θάνατο, ἀναγορεύθηκε και ἀξιώθηκε ἀπὸ τὸν Θεό, Ἅγιος τῆς Ἐκκλησίας και ὁ ὁποῖος γιὰ τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων εἶναι νεκρός. Γιὰ τὴν Ἐκκλησία βρίσκεται στὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ ὡς πρεσβευτῆς τοῦ πιστοῦ λαοῦ. Αὐτὰ τὰ λείψανα εἶναι μία μαρτυρία τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, ἀφοῦ βλέπουμε ὅτι και ἐκεῖνοι ποὺ ἔφυγαν, ζωντανοὶ βρίσκονται μπροστὰ μας. Ἐνθυμοῦμαι τὸν λόγο ποὺ εἶπε πέρσι τὴν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου ἑνας συμπατριώτης μας, ὁ ὁποῖος σήμερα ἀσχολεῖται και με τὰ κοινά, και ὁ ὁποῖος ἔχει βαθιὰ πίστη ὀρθόδοξη. Εἶπε, ὅταν ἦμουν φοιτητῆς τῆς Ἰατρικῆς, ἑνας καθηγητῆς Πανεπιστημίου

μᾶς εἶπε, ὅτι κάθε φορά πού ὁ γιατρός θεραπεύει ἕναν ἀσθενῆ εἶναι ἕνα μικρὸ πεπερασμένο προοιμιακὸ εἰσαγωγικὸ μήνυμα τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν. Ὅτι πολλές φορές ἡ ἀσθένεια, ἡ φθορὰ ἀνατρέπεται καὶ ἀνατρέπεται μὲ τὴν ἀνάρρωση, μὲ τὴ ζωὴ μέχρι νὰ φτάσουμε στὴν ἀνάσταση τῶν νεκρῶν καὶ νὰ ἀναστηθοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, νὰ ἀντιστραφεῖ ἐντελῶς ἡ πορεία αὐτή. Καὶ τὰ λείψανα τῶν Ἁγίων μας λοιπόν, αὐτὴ τὴν βεβαιότητα τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν μὴνύουν στὴν ζωὴ μας.

Ὁρθόδοξα λοιπόν, τιμοῦμε καὶ προσκυνοῦμε τὰ λείψανα τῶν Ἁγίων μας. Ἴσως ὁμως δὲν θὰ χρειαζόταν νὰ κάνω ὅλη αὐτὴ τὴν θεολογικὴ ἀνάλυση. Ἄν ὁ καθένας ἀναλογιζόταν τοῦτο τὸ γεγονός ἐδῶ στὸ νησί μας, στὴν τοπικὴ μας Ἐκκλησία, ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ πληρώματός μας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, σὲ ναυτικὴ περιοχὴ, ἄς πῶ τοὺς πιστοὺς μας πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μας, προέρχεται ἀπὸ τὰ εὐλογημένα καὶ ἁγιασμένα χώματα τῶν σκλαβωμένων καὶ ἀλυτρώτων Πατρίδων τῆς Ἰωνίας. Πολλῶν ἀπὸ ἐσᾶς οἱ πατεράδες καὶ οἱ μανάδες, οἱ πατεράδες τῶν πατεράδων καὶ οἱ μανάδες τῶν μανάδων σας, ἀξιώθηκαν καὶ προικίστηκαν ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ γεννηθοῦν σ' ἐκεῖνα τὰ χώματα πού ἡ μὲν ἀρχαία ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ παράδοση ἐλάμπρυνε μὲ τὸν πολιτισμὸ τῆς, ὁ δὲ χριστιανικὸς κόσμος μὲ τὸ διᾶβα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἡ ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία τοῦ ἀνατολικοῦ κράτους μὲ τὸν ἐνδοξόν μας βυζαντινισμό, ἀλλὰ καὶ οἱ δύσκολοι χρόνοι, οἱ σκληροὶ χρόνοι μὲ τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν ἐργατικότητα. Κι ὅταν « κρίμασιν οἷς Κύριος οἶδε» ἐπετράπη νὰ δοκιμαστοῦν αὐτὰ τὰ χώματα καὶ νὰ στολιστοῦν ἀπὸ αἵματα προγόνων πού ἀνακατεύτηκαν μὲ τὰ αἵματα τῶν Ἁγίων τῆς Μικρασιατικῆς γῆς, σηκώθηκαν οἱ πατεράδες τῶν πατεράδων σας καὶ οἱ μανάδες τῶν μανάδων σας, διωγμένοι νὰ βροῦν ἄλλοῦ ἐστία καὶ ἄλλοῦ καταφυγὴ, ὅπως ὁ Χριστὸς μας βρῆκε στὴν Αἴγυπτο κι ὅπως σήμερα ἑκατοντάδες ἄνθρωποι, πλάσματα τοῦ Θεοῦ, δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ, ἀσχέτως χρώματος, θρησκείας, καταγωγῆς, ζητοῦν στίς δικές μας πόρτες. Ὅταν λέγω οἱ πρόγονοί σας σηκώθηκαν ἀπὸ τὰ σπίτια τους δὲν πῆραν μαζί τους οὔτε τὰ χρήματά τους, οὔτε τὰ χρυσαφικά τους, οὔτε τὰ πλούτη τους, οὔτε τὰ ὑπάρχοντά τους τὰ ὅποια σήμερα θεοποιεῖ στὸν κόσμο τὸ περίφημο ΔΝΤ (Διεθνὲς Νομισματικὸ Ταμεῖο), ἡ περίφημη αὐτὴ ὁ-

μάδα τῶν τριῶν πού προχθές τὴν λέγαμε Τρόικα, σήμερα τὴν λέμε «Θεσμοὺς» κι ὁ Θεὸς ξέρει τί θὰ τὴν πούμε αὐριο. Πήραν μαζί τους εἰκόνες Ἀγίων, σκεύη ἱερά, ἐπιταφίους Ἐκκλησιῶν, ἐσταυρωμένους, Λείψανα Ἀγίων. Λείψανα Ἀγίων ἤρθαν ἀπὸ τὴν Μικρασιατικὴ γῆ στὸ νησί μας. Αὐτοὶ ἦταν οἱ θησαυροὶ πού οἱ πρόγονοι πολλῶν ἀπὸ ἐσᾶς πήραν μαζί τους. Κι αὐτοὺς τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἔβαλαν μέσα στὶς Ἐκκλησιές πού ἔχτισαν ἢ στὶς ἐκκλησιές πού βρῆκαν στὸν τόπο μας.

Κι αὐτοὺς τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἔβαλαν μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα, κι αὐτοὺς τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἔβαζαν νὰ τοὺς προσκυνήσουν ἀσθενεῖς γὰ νὰ βροῦν τὴν γιαιτρεία τους. Ποιὰ πιὸ ὁμορφὴ ἐλπίδα στὴν ἀπελπισία ἐνὸς ἀσθενοῦς, νὰ παίρνει δύναμη ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν Ἀγίων μας, ὅπως ἐντιμὰ ἀπέδειξε ὁ τυφλὸς ὑπουργὸς τῆς Πατρίδας μας πού ὑποδέχθηκε λείψανα τῶν Ἀγίων μας, στὸ Ἀντικαρκινικὸ τοῦ Ἀγ. Σάββα; Ἐστῶ κι ἂν δὲν τὸν κατάλαβαν οἱ « τυφλοὶ τὰ τ' ὦτα, τὸν τε νοῦν, τὰ τ' ὄμματα », γιὰ νὰ χρησιμοποιοῦσῶ τὸν στίχο τῆς ἀρχαίας τραγωδίας. Καὶ ὅπως τὰ ἔβαλαν σὲ δύσκολες στιγμὲς ἀκόμα καὶ πάνω στὰ ὄπλα τοῦ στρατοῦ μας. Ὅχι γιὰ νὰ τὰ κάνουν φλογοβόλα καὶ φιλοπόλεμα, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὰ ἐνισχύσουν, νὰ περιφρουροῦν τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἐδαφικὴ ἀκεραιότητα καὶ ἀνεξαρτησία τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, κι ἂν ποτέ ὁ Θεὸς τὸ ἐπιτρέψει νὰ μπορέσουν νὰ ὑπερασπίσουν τὶς Ἐκκλησιές μας νὰ μὴν τὶς γκρεμίσουν ξανά οἱ βάρβαροι, νὰ ὑπερασπίσουν τὴν τιμὴ τῶν μανάδων μας καὶ τῶν γυναικῶν μας καὶ τῶν παιδιῶν μας. Γι' αὐτὸν τὸ λόγο μπαίνουν τὰ λείψανα τῶν Ἀγίων μας καὶ πάνω στὰ ὄπλα τοῦ στρατοῦ μας. Καὶ μὲ συγκλόνισε ὅπως εἶπα χθές, δὲν ἐξεπλάγην, ὁ λόγος ἐνὸς χιολάτρη ἄντρα, Ἀξιωματικοῦ πού ἠγεῖται σήμερα τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος καὶ σὲ λίγο καιρὸ θὰ ἠγεῖται τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τῆς Εὐρώπης. Καὶ οἱ ἄπιστοι ἀκόμα, μοῦ λέει, θὰ πρέπει νὰ ὑποστηρίζουν τὴν Ἐκκλησία γιὰτὶ ἐκείνη κρατᾶει τὴ συνοχὴ ἐσωτερικὰ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους προσκυνοῦμε τὰ λείψανα τῶν Ἀγίων μας.

Ἀγαπητοί μου, προσεύχομαι στὸν Τριαδικὸ Θεό, στὸν ἀναρχο Πατέρα, στὸν συνάναρχο Υἱὸ καὶ στὸ συναῖδιον Ἅγιο Πνεῦμα διὰ τῶν πρεσβειῶν τῆς Κυρίας Θεοτόκου καὶ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγαλο-

μάρτυρος Ισιδώρου τοῦ ἐν Χίῳ, νὰ χαρίζει σὲ ὅλους πρῶτα ἀπ' ὅλα, πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, καὶ νὰ χαρίζει νοῦν χρηστὸν στοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν στὰ χέρια τους τὴν πορεία αὐτοῦ του τόπου καὶ νὰ χαρίζει καρδιά Χριστοῦ σὲ ὅλους γιὰ νὰ εἴμαστε ἐνωμένοι καὶ νὰ βοηθοῦμε στὸν ἐθνικὸ σκοπὸ, ὅποιον ὀρίσουν οἱ ἀρμόδιοι, καὶ νὰ χαρίζει θεραπεία στοὺς ἀσθενεῖς μας καὶ νὰ χαρίζει καλὰ ταξίδια στοὺς ναυτικούς μας καὶ νὰ χαρίζει ὄραμα καὶ ἐμπνευση ἀνόθευτο στὴν νέα γενιά, στὰ παιδιὰ μας, γιὰ νὰ χτίσουν ἐκεῖ ποὺ ἐμεῖς ἐγωιστικά, ὑποκριτικά, ματαιόδοξα, φιλοχρήματα, φιλήδονα, πολλές φορές μὲ κακία, μὲ ἀδιαφορία, μὲ πονηριὰ γκρεμίσαμε. Γιὰ νὰ χτίσουν καὶ νὰ θεμελιώσουν αὐτὸ τὸ κτίσμα τους πάνω σὲ λείψανα Ἀγίων καὶ νὰ στεγάσουν αὐτὸ τὸ κτίσμα τους κάτω ἀπὸ τὰ κεραμίδια τῆς χάριτος τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ! Ἀμήν!

* * *

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
κ. ΜΑΡΚΟΥ

* * *

- Ἐκδότης: Ἡ ἹΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Ἀπευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ἱερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἴνουσσῶν - Κων. Ἀμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ. Ἱστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Ἡ «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αὐτοπροαίρετες δωρεές ἀναγνωστῶν, ὑπὲρ τοῦ κατηχητικοῦ καὶ φιλανθρωπικοῦ ἔργου.

Θεολογική προσέγγιση τῶν ἐργασιακῶν δικαιωμάτων

*

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μάρκου

Μέ αἶσθημα ποιμαντικῆς εὐθύνης ἡ Ἐκκλησία μας στέκεται ἀπέναντι στά προβλήματα τῶν ἐργαζομένων ἀδελφῶν. Σέ καιρούς δύσκολους γιά τούς ἐργαζομένους ἀδελφούς μας, δέν δικαιούμεθα νά μένουμε ἀδιάφοροι στά προβλήματα πού καθημερινά ἀντιμετωπίζουν οἱ ἴδιοι καί οἱ οἰκογένειές τους, κυρίως αὐτά πού ἀφοροῦν στόν τομέα τῆς υἱείας.

Ἡ Ἐκκλησία μέσα ἀπό τήν Ἁγία Γραφή μᾶς προτρέπει νά ἀναγνωρίζουμε τό δικαίωμα τῆς ἐργασίας σέ κάθε ἄνθρωπο. Ἡ ἐντολή «ἐργάζεσθαι» πού ὁ Θεός ἔδωσε στούς πρωτοπλάστους μᾶς ἐλέγχει σήμερα μέ τήν διαπίστωση τῆς αὐξανόμενης ἀνεργίας.

Ἀλλά καί ἡ ἀγιογραφική ἐντολή «ὁ μὴ ἐργαζόμενος, μηδέ ἐσθιέτω», δηλαδή ὅποιος δέν ἔχει διάθεση νά δουλέψει, δέν μπορεῖ νά ἀπαιτεῖ ἀμοιβή, ἐννοεῖ ὅτι ἀπαραίτητα κάθε ἄνθρωπος πού προσφέρει ἐργασία, πρέπει νά ἀμειβεται μέ τήν ἐργασία του.

Στό γεγονός αὐτό συνηγορεῖ ἡ διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς ὅπως φαίνεται ἀπό τά παρακάτω χωρία:

«Οὐκ ἀδικήσεις τόν πλησίον καί οὐχ ἀρπάσεις καί οὐ μὴ κοιμηθῆσεται ὁ μισθός τοῦ μισθωτοῦ σου παρά σοί ἕως πρωῒ (Λευϊτ. ιθ', 13)». Μετάφρασις: Δέν θά ἀδικήσης τόν πλησίον σου, δέν θά ἀρπάσης ὅ,τι τοῦ ἀνήκει. Τό ἡμερομίσθιον τοῦ ἐργάτου σου δέν θά μείνη μαζί σου ἕως τό πρωῒ. Θα πληρώσης αὐτόν τό ἴδιο βράδυ.

«Οὐκ ἀπαδικήσεις μισθόν πένητος καί ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν ἐν ταῖς πόλεσί σου· αὐθημερόν ἀποδώσεις τόν μισθόν αὐτοῦ, οὐκ ἐπιδύσεται ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πένης ἐστὶ καί ἐν αὐτῷ ἔχει τήν ἐλπίδα· καί καταβοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς Κύριον, καί ἔσται ἐν σοί ἁμαρτία (Δευτερ. κδ', 14-15)». Μετάφρασις: Δέν θά ἐλαττώσης οὔτε θά κατακρατήσης τό ἡ-

μερομίσθιον πτωχοῦ καί ἐνδεοῦς τόσον ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅσον καί ἀπό τοὺς ξένους πού εὐρίσκονται εἰς τὰς πόλεις σας. Θά πληρώσης αὐτόν τήν ἰδίαν ἡμέραν. Δέν θά δύσῃ ὁ ἥλιος, χωρίς αὐτός νά ἔχη λάβει τό ἡμερομίσθιον του, διότι εἶναι πτωχός καί εἰς αὐτό στηρίζει τήν ἐλπίδα του. Ἐάν δέν τόν πληρώσης ἐγκαίρως, θά φωνάξῃ κατά σοῦ μέ ἀγανάκτησιν πρὸς τόν Κύριον καί θά καταλογισθῇ εἰς σέ ἁμαρτία.

«Ἴδου ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν κράζει, καί αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαώθ εἰσεληλύθασιν (Ἰακώβου ε', 4)». Μετάφρασις: «Ἴδου ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν, πού ἐθέρισαν τὰ ἀπέραντα χωράφια σας καί τόν ὅποιον ἐσεῖς ἀδίκως καί πλεονεκτικῶς κατεκρατήσατε, κραυγάζει ἐναντίον σας. Καί οἱ ὁμαδικαί βοαὶ τῶν θεριστῶν, πού τοὺς ἀδικήσατε, ἔχουν φθάσει σάν ἐπίκλησις δικαιοσύνης μέσα εἰς τὰ αὐτιά τοῦ Κυρίου τῶν Δυνάμεων».

Ἰδιαίτερα θά ἤθελα νά σταθῶ καί στό ζήτημα τῆς ἐργασίας τῶν ἀνηλίκων, πού φοβοῦμαι ὅτι γίνεται ἀντικείμενο ἐκμεταλλεύσεως ἀπό μερικούς. Περισσότερος σεβασμὸς στὰ δικαιώματα τῶν παιδιῶν εἶναι δείγμα καί τῆς χριστιανικῆς πνευματικότητος καί τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Μέ αὐτές τίς σκέψεις προσευχόμεθα ὥστε ὁ Χριστὸς μας, ὁ ταπεινὸς γιὸς τοῦ Ξυλουργοῦ, νά συμπαραστέκεται στήν ζωὴ τῶν ἐργαζομένων καί νά φωτίζει τοὺς ἀρμοδίους στήν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τῶν ἐργαζομένων, ἀλλά καί τῶν ἀνέργων ἀδελφῶν μας. Καιρὸς εἶναι πιά νά μὴν κοιτᾶμε τόν ἄνθρωπο ὡς παραγωγικὴ μηχανή, ἀλλὰ ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.

«Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων»

Τοῦ κ. Δημητρίου Χατζηλαζάρου, Αρχαιολόγου

Β'

Ὁ Ἰησοῦς, τὸ ἱστορικὸ πρόσωπο ποὺ γεννήθηκε στὴ Βηθλεὲμ στὰ χρόνια τοῦ Ὀκταβιανοῦ Αὐγούστου (31 π.Χ.-14 μ.Χ.) καὶ μεγάλωσε στὴν Ναζαρέτ, καταγόταν ἀπὸ τὴν βασιλικὴ γενιὰ τοῦ Δαυῖδ, ἡ ὁποία εἶχε ἀναδείξει τελευταῖο βασιλιά τὸν Σεδεκία ποὺ ἔχασε τὴν βασιλεία ἀπὸ τοὺς Βαβυλώνιους τὸ ἔτος 586 π.Χ. Μετὰ τοὺς Βαβυλωνίους ἐπικυρίαρχοι τῆς Ἰουδαίας ἔγιναν οἱ Πέρσες, οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ρωμαῖοι. Εἶδαμε ὅτι κατὰ τὴν Γέννησή Του στὴ Βηθλεὲμ ὅταν οἱ ἄγγελοι εὐαγγελίστηκαν τοὺς ποιμένες Τὸν ἀποκάλεσαν Χριστὸ Κύριο καὶ οἱ Μάγοι Βασιλέα τῶν Ἰουδαίων. Ὅμως, σὲ ὁλόκληρη τὴν ἐπίγεια ζωὴ Του τὰ Εὐαγγέλια δὲν ἀναφέρουν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀναγορεύτηκε βασιλιάς καὶ ὅτι κάθισε στὸν θρόνο τὸν ὁποῖο ὁ Θεὸς εἶχε ὑποσχεθεῖ στὸν Δαυῖδ ὅτι θὰ τὸν ἀνορθώσει εἰς τοὺς αἰῶνες. Εἶναι ὅμως δυνατόν ὁ Χριστὸς τοῦ Κυρίου νὰ πέθανε ἐπάνω στὸν Σταυρὸ χωρὶς ὁ Θεὸς νὰ ἔχει προηγουμένως πραγματοποιήσει τὴν ὑπόσχεση ποὺ ἔδωσε στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο διὰ τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, ὅτι θὰ τοῦ δώσει τὸν θρόνο τοῦ Δαυῖδ τοῦ πατρὸς του, δηλαδὴ θὰ τὸν ἀναγορεύσει Βασιλιά τοῦ Ἰούδα;

Ἄν προσέξουμε λίγο καλύτερα θὰ δοῦμε ὅτι πίσω ἀπὸ τίς περιγραφές τῶν Θείων Παθῶν τῶν Ἱερῶν Εὐαγγελίων κρύβεται ἓνα Ἱερὸ Μυστήριον. Ὁ Χριστὸς εἶχε πάει πολλές φορές στὰ Ἱεροσόλυμα. Τὴν τελευταία φορά, ὅμως, ἐκείνη ποὺ κατέληξε στὸ θάνατό του εἰσήλθε στὴν Ἁγία Πόλη ἐπάνω σὲ γαϊδουράκι ἐπαληθεύοντας τὴν ἀρχαία προφητεία ποὺ τὸν συσχετίζει μὲ τὰ πατρογονικά του δικαιώματα ἐπάνω στὸν βασιλικὸ θρόνο τῆς Ἱερουσαλήμ. Αὐτὴ τὴν φυρὰ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ἐπισκέφτηκε τὴν Ἱερουσαλήμ προκειμένου νὰ ἀνέλθει στὸν Βασιλικὸ θρόνο Του. Ἡ ἀναγόρευση τοῦ Χριστοῦ σὲ Βασιλιά τοῦ Δαυῖδ ἔλαβε χώρα κατὰ τὰ Θεῖα Πάθη του ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους. Οἱ ἐμπαῖκτες καὶ οἱ σταυρωτές τοῦ Ἰησοῦ τὴν ὥρα ποὺ Τὸν ἐνέπαιζαν καὶ Τὸν ἐξευτέλιζαν καὶ Τὸν παρέδιδαν σὲ ἀτιμωτικὸ θάνατο, τὴν ἴδια ὥρα χωρὶς νὰ τὸ καταλαβαίνουν πραγματοποιοῦσαν τὰ τρία στάδια τῆς τελετῆς ἀνάδειξης τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ σὲ Βασιλέα τῶν Ἰουδαίων: Στέψη καὶ περιβολὴ τῆς Βασιλικῆς ἐνδυμασίας, Ἀναγόρευση

καί Ενθρόνιση. Ἐτσι οἱ στρατιῶτες ἐντυσαν τὸν Ἰησοῦ Βασιλιά με πορφυρὴ χλαμύδα, Τοῦ παρέδωσαν τὸ σκῆπτρο τῆς Βασιλικῆς ἐξουσίας, Τὸν ἔστεψαν με στέφανο θριαμβευτοῦ Imperator κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸ τυπικὸ καὶ πρῶτοι γονάτισαν καὶ Τὸν προσκύνησαν. Ακολουθῶς ὁ ἐν ὀνόματι τοῦ Καίσαρος ἡγεμόνας τῆς Παλαιστίνης, Πόντιος Πιλάτος, ἀπὸ τὸ Βῆμα τοῦ Πραιτωρίου στὸ Λιθόστρωτο ὡς νόμιμος ἀντιπρόσωπος τοῦ Ρωμαίου Αὐτοκράτορα Τὸν ἀναγόρευσε ἐπίσημα μπροστὰ στὸν λαὸ τῶν Ἰουδαίων: «ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν» ἐπαληθεύοντας τὴν προφητεία: «εἶπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου». Τότε ἀκριβῶς ἀκούστηκε ἡ τρομακτικὴ ἄρνηση τοῦ Βασιλέα τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν λαὸ του: «οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα»³². Τέλος ὁ Χριστὸς ὀδηγήθηκε ἀπὸ τὸν ἑκατόνταρχο Κορνήλιο καὶ τοὺς Ρωμαίους στρατιῶτες καὶ ἐνθρονίστηκε στὸν εἰς τοὺς αἰῶνες ἀνορθωμένο Βασιλικὸ θρόνο Του, δηλαδὴ ἐπάνω στὸν Σταυρὸ, ὅπου ἀναγράφηκε τὸ ὄνομα καὶ ὁ Βασιλικὸς τίτλος Του.

Ἀκόμη καὶ ἐπάνω στὸ Σταυρὸ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων Ἰησοῦς Χριστὸς ἀποδοκιμάστηκε ἀπὸ τὸν λαὸ του γιὰ τὸν ὁποῖο βρέθηκε ἐκεῖ σταυρωμένος: «εἰ βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστὶ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσωμεν ἐπ' αὐτῷ»³³. Τὴν βασιλικὴ ιδιότητα τοῦ Χριστοῦ ἀναγνώρισε ὁ εὐγνώμων ληστής ἐπάνω στὸ Σταυρὸ, καὶ Τὸν παρακάλεσε νὰ δώσει τὴν πρώτη Βασιλικὴ χάρι Του, σὲ αὐτόν, ἕνα καταδικασμένο σὲ θάνατο ἐγκληματία: «καὶ ἔλεγε τῷ Ἰησοῦ· μνησθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ»³⁴. Ἐπάνω στὸν Σταυρὸ ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς συνέτριψε τοὺς δύο μεγάλους ἐχθροὺς τῶν ὑπηκόων Του, τὸν διάβολο καὶ τὸν θάνατο, καὶ εἰσῆλθε θριαμβευτῆς Βασιλεὺς στὴν Δόξα Του.

Ὁ Χριστὸς ἔπρεπε νὰ σταυρωθεῖ ὡς Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων³⁵ γιὰ νὰ ἐκπληρωθοῦν ὅλες οἱ προφητεῖες ποὺ ἀφοροῦσαν τὸ πρόσωπό του, τὴν ἴδια ὥρα ποὺ ὁ λαὸς του Τὸν ἀρνιόταν καὶ Τὸν ἀποδοκίμαζε. Ἡ περιγραφή τῶν Εὐαγγελιστῶν δείχνει ὅτι ἀκριβῶς τὴν στιγμὴ ποὺ ὁ Χριστὸς παρέδιδε τὸ πνεῦμά Του στὸν Πατέρα Του ἐπάνω στὸν Σταυρὸ συνέβη ἕνα τρομακτικὸ γεγονός. Ἡ ἄρνηση τῶν Ἰουδαίων νὰ ἀναγνωρίσουν τὸν Χριστὸ Κυρίου ὡς Βασιλιά Του: «οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα» ἐπέφερε τὴν ἐγκατάλειψή τους ἀπὸ τὸν Θεό: «ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφήκε τὸ πνεῦμα. Καὶ ἰδοὺ

τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω»³⁶, «ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφείξ φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσε. Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω»³⁷, «Ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, τοῦ ἡλίου ἐκλείποντος, καὶ ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον· καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπε· πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθεται τὸ πνεῦμά μου· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν.»³⁸. Γιὰ αὐτὴ τὴν στιγμή ὁ ἴδιος ὁ Κύριος πρὶν καιρὸ εἶχε πεῖ: «οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγεννήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας...διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς· καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέση λικμήσει αὐτόν»³⁹. Μὲ τὸ γεγονὸς αὐτὸ πραγματοποιήθηκαν οἱ φοβεροὶ λόγοι Του: «ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος»⁴⁰ καὶ «ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς». Τὸ καταπέτασμα ποὺ σχίστηκε δῆλωνε τὴν ρήξη στὴ συνέχεια τῆς ἀληθινῆς λατρείας καὶ τοῦ ἀληθινοῦ Οἴκου τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι πλέον τὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ παρατεινόμενο διὰ τῶν πιστῶν ὑπηκόων του εἰς τοὺς αἰῶνες. Ὁ Σταυρὸς μετὰ τὴν ἀποκαθίλωση τοῦ νεκροῦ σώματος τοῦ Βασιλέως τῆς Δόξης εἶναι πλέον Τρόπαιο τῆς Νίκης Του ἀλλὰ καὶ σύμβολο τῆς Βασιλείας Του ὡς ἀνορθωμένος βασιλικὸς θρόνος του, ποὺ ἔφερε τὴν ἐπιγραφή Του: «καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφή τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Οἱ τρεῖς γλώσσες στὶς ὁποῖες ἀναγράφηκε ἡ ἐπιγραφή συμβολίζουν τὰ γένη ποὺ συνενώθηκαν ὡς ὑπήκοοι τῆς Βασιλείας Του καὶ ἀποτελέσαν τὴν ἀπαρχὴ τοῦ ἔθνους τῶν Χριστιανῶν: Ἑβραῖοι, Ἕλληνες, Ρωμαῖοι. Μετὰ τὴν Ἀνάστασις ὁ Χριστὸς ἐπεξήγησε στοὺς μαθητὲς του ὅτι ἔτσι ἔπρεπε νὰ πάθει ὁ Χριστὸς γιὰ νὰ εἰσέλθει στὴν δόξα του ⁴¹, δηλαδὴ στὴν Βασιλεία του καὶ λίγο πρὶν τὴν Ἀνάληψή Του βεβαίωσε τοὺς μαθητὲς του ὅτι: «ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.»⁴². Στὴν ἀναγγελία αὐτὴ ἀναφέρεται ἡ προφητεία τοῦ Ἠσαΐα: «ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινὴ», δηλαδὴ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ βρίσκονται πλέον ὑπὸ τὴν ἀπόλυτη βασιλικὴ ἐξουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου.

Σύμφωνα μὲ τὸν Ἅγιο Νεκτάριο Πενταπόλεως ⁴³ ὁ Χριστὸς ἰ-
συνέχεια στὴ σελίδα 18

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις : Ιωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 1099

Αριθμ.

Αθήνησι 13^η Μαΐου 2015

Διεκπ. 981

Πρός

τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην

Χίου κ. Μάρκον

Εἰς Χίον

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Συνοδική Αποφάσει, ληφθείση ἐν τῇ Συνεδρία τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 2^{ης} μηνός Ἀπριλίου ἐ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ ῥηθείσῃ Συνεδρία Αὐτῆς, πάνυ ἀσμένως διεξεληθούσα τόν διά τοῦ ἀπό 3^{ης} μηνός Μαρτίου ἐ.ἔ. ὑμετέρου ἐγγράφου ὑποβληθέντα Α' Τόμον τοῦ διμηνιαίου ἐκκλησιαστικοῦ περιοδικοῦ τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὑπό τήν ἐπωνυμίαν «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ», περιέχοντα τά τεύχη ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ ἕως τέλους τοῦ σωτηρίου ἔτους 2013 (τεύχη 1^{ης}/2011 – 13^{ης}/2013), ἔγνω ἐκφράσαι τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι τάς ὀλοθύμους εὐχαριστηρίους καί συγχαρητηρίους Αὐτῆς προσρήσεις ἐπί τῇ ἀξιολογωτάτῃ αὐτῇ ἐκδόσει, ἣτις μέλλει συμπεριληφθῆ ἐν τοῖς βιβλίοις τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου καί κοσμήσει αὐτήν.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος χαίρει καί σεμνύνεται δι' ὑμᾶς, ὅτι διακονεῖτε καί ποιμαίνετε μετά συνέσεως καί ἐπιστήμης τόν τῇ προνοίᾳ ὑμῶν ἐμπειπιστευμένον θεόλεκτον λαόν καί ἐμβριθῶς θεραπεύετε τήν καλλιέργειαν τῆς πνευματικῆς ζωῆς καί τήν κατά Χριστόν κατάρτισιν τῶν πιστῶν, ὡς καί τήν διά πρώτοτύπων δημοσιεύσεων συμβολήν εἰς τήν προαγωγήν τῆς τε ἱερᾶς καί θύραθεν ἐπιστήμης καί τῶν μεστῶν αὐτῆς καρπῶν. Διαπιστοῦμεν ἀσμένως ὅτι ἡ πολῦτιμος αὐτῆ ἐκδοσις συλλέγει καί ἐνσταλάζει ἐξ αὐτῆς «ὅσα ἐστίν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐφήμα» (Φιλιπ. δ' 8), ἀξιοποιούσα τά προάγοντα τήν

κατ' ἄνθρωπον σοφίαν καὶ ἅμα ἐκφράζοντα ὕψος ἑναρμόνιον θεολογίας.

Μεγάλη ἡ ἀξία, Σεβασμιώτατε, τοιούτων ἐκδόσεων βαθείας γνώσεως καὶ ἐπιμελείας, αἵτινες ζωογονοῦν πνευματικῶς διὰ λόγων οὐσίας καὶ ζωῆς. Εὐγλώττως ἀντανακλᾷ τό μέγεθος καὶ τὴν παράδοσιν τῆς παιδευτικῆς προσφορᾶς τῆς Χίου καὶ διακρίνεται διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἀριότητα καὶ τό ὑψηλὸν ἐπίπεδον τῶν μελετῶν αἵτινες περιλαμβάνονται ἐν αὐτῇ. Χαίρομεν, ὅθεν, ὅτι ἡ ἄχρι τοῦδε θεοφιλῆς ὑμῶν διακονία ἤδη ἀνέδειξεν ὑμᾶς εἰς διδάσκαλον σεμνόν καὶ ἀθόρυβον, πλήν ὁμως ἀρίζηλον καὶ ἀποφασιστικόν, ἀντλοῦντα ὕδωρ ζῶν καὶ διαυγές ἐκ τῶν ἀειρώων πηγῶν τῆς Πίστεως καὶ τῆς Σοφίας καὶ προσφέροντα τὰ νάματα αὐτῶν εἰς τοὺς διψῶντας διὰ τὴν Ἀλήθειαν καὶ τὴν Ζωὴν, δροσίζων ψυχὰς εἰς τὸν καυσῶδη καὶ ἄλμυρόν αὐχμὸν τῆς παρούσης ἐποχῆς.

Τούτων ἕνεκα ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία πλουτεῖ καὶ ὠραῖζεται ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ καὶ Σωτῆρι ἡμῶν, Ὃς «ἔδωκεν ἄνθρώποις ἐπιστήμην ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις Αὐτοῦ» (Σοφία Σειράχ λη' 6), ἵνα ὀδηγῇ τοὺς ἐντροφῶντας αὐτῇ ἔτι πλέον εἰς τὴν Ἀλήθειαν, τὸν λόγον καὶ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὑμεῖς μὲν ἀπολαύετε τοὺς ἀγλαοὺς καρπούς τῆς ἐπ' εὐλογίαις σπορᾶς τοῦ ζωηφόρου Λόγου εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν, ἡμεῖς δὲ γεγονότες μάρτυρες αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει, συγχαίρομεν ὑμῖν καὶ εὐχόμεθα τὴν κατὰ Θεὸν αἰσίαν, εὐδρομον καὶ μηκίστην συνέχισιν τῆς ὡς εἴρηται περιοδικῆς ἐκδόσεως, τῆς καὶ ἀρτίως ἐπιμεληθείσης «πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἀγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. δ' 12).

Ἐπὶ δέ τούτοις, ἐνθέρμως εὐχόμενοι ὅπως ἐνδυναμούμενοι ἐν Κυρίῳ συνεχίσητε ἀξίως καὶ θεοφιλῶς τὴν ὑμετέραν εὐκαρπον καὶ πεπνυμένην ποιμαντορίαν ἐπὶ ἔτη μακρὰ, ὑπὲρ εὐκλείας καὶ οἰκοδομῆς τῆς Ἐκκλησίας, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

Ἡ Ἀσκήσις Θεολογίας β', Πρωτεύουσα

Ὁ Δοχιγραμματεὺς
Μεθώνης Κλήμης

συνέχεια από τη σελίδα 15

δρυσε πάνω στην γῆ τὴν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν ἀμέσως μετὰ τὴν Ἀνάληψή του, ὅταν κάθισε στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ Πατέρα καὶ ἔλαβε ἀπὸ αὐτὸν τὴν ἐξουσία στὸν οὐρανὸ καὶ τὴν γῆ. Ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ πάνω στὴν γῆ εἶναι ἡ Ἐκκλησία του, τὴν ὁποία ἴδρυσε καὶ θεμελίωσε τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς στέλνοντας τὸ πανάγιο Πνεῦμα στοὺς Μαθητὲς καὶ Ἀποστόλους του. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ Οἶκος τοῦ Θεοῦ ποῦ ἔχτισε ὁ Κύριος γιὰ τὸν Θεὸ Πατέρα, εἶναι τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ παρατεινόμενο εἰς τοὺς αἰῶνες. Ἡ Θεία Λειτουργία ξεκινᾷ μετὰ τὴν ἐπίκληση: «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Τὸ νέο ἔθνος ποῦ σύστησε ὁ Χριστὸς κατὰ τὴν Πεντηκοστή, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς πιστοὺς ὑπηκόους τοῦ Βασιλέως τῶν Ὁλῶν δὲν ἔχει συγγένεια κατὰ σάρκα, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα, καὶ ἡ ἀπαρχὴ τοῦ βρίσκεται στὸ πρόσωπο τοῦ Ἀβραάμ.

Ἡ ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν Ἀβραάμ, ὅπως βεβαιώνει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ⁴⁴ δὲν ἀφοροῦσε μόνο τοὺς Ἰουδαίους. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ποῦ πιστεύουν στὶς ἐπαγγελίες τοῦ Θεοῦ εἶναι τέκνα τοῦ Ἀβραάμ καὶ ὅλους αὐτοὺς ὁ Χριστὸς τοὺς ἐξαγόρασε μετὰ τὸν Σταυρικὸ του Θάνατο. Ὁ Παῦλος στὴν Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή του, ἀφοῦ ἔδειξε τὴν διαφορὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης τοῦ Νόμου ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη τῆς Πίστεως, τὴν ὁποία ὁ Μέγας Ἀρχιερέας Χριστὸς ἐσφράγισε ἅπαξ μετὰ τὸ αἷμά Του ἐπέξηγεῖ στοὺς Χριστιανοὺς ἐξ Ἰουδαίων τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς Βασιλείας τοῦ Χριστοῦ: «προσεληλύθατε Σιῶν ὄρει καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλήμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων, πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καὶ κριτῇ Θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων, καὶ διαθήκης νέας μεσίτη Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ραντισμοῦ κρεῖττον λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ... Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες ἔχομεν χάριν, δι' ἧς λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας· καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον»⁴⁵. Σύμφωνα μετὰ τὴν Ὁρθόδοξη Πατερικὴ Θεολογία ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη περιέχουν τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνθρωπο. Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτεται ἀϋλως καὶ ἀοράτως, ἐνῶ στὴν Καινὴ Διαθήκη ἀποκαλύπτεται ἐν Σαρκί. Ὅμως, καὶ αὐτὸ τὸ σημεῖο ἔχει τεράστια σημασία, καὶ στὶς δύο Διαθήκες ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτεται διὰ τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ Λόγου. Ὁ Θεὸς ποῦ ἐμ-

φανίζεται και μιλά στον Αβραάμ, στον Ισαάκ, στον Ιακώβ, στον Μωυσή, στον Ιησού του Ναυή, στους Κριτές, στους Βασιλείς και στους Προφήτες του Ισραήλ είναι το Δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, ο Υιός και Λόγος του Θεού. Δηλαδή το ίδιο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος που σαρκώνεται και αποκαλύπτεται ορατώς στην Καινή Διαθήκη. Ο Θεός έδωσε στον Λαό του Ισραήλ δια του Υιού Του την Διαθήκη Του και ο Θεός που Βασιλεύει επί του λαού του Ισραήλ, που τον οδηγεί και Του αποκαλύπτεται σε όλη την έκταση της Παλαιάς Διαθήκης είναι ο Υιός και Λόγος του Θεού. Ο λαός του Ισραήλ ζητώντας επίγειο βασιλέα εξουθένωσε, υποβίβασε τα Βασιλικά Δικαιώματα του ίδιου του Θεού. Και ο Θεός συγκατένευσε και έδωσε επίγεια βασιλεία στον λαό του, η οποία μέσα στο σχέδιο της Σωτηρίας του Κόσμου αναδείχτηκε σε προετοιμασία για τον έρχομό του Μεσσία, δηλαδή του ίδιου του Υιού και Λόγου του Θεού, ο οποίος ήλθε και παρέλαβε Αιώνια Βασιλεία και ως Υιός του Ανθρώπου. Για να είναι, όμως, νόμιμη σύμφωνα και με την ανθρώπινη δικαιοσύνη ή εξουσία του, ο Μεσσίας έπρεπε να αναγορευτεί Βασιλεύς του Ιούδα κατά τα νόμιμα βασιλικά δικαιώματα της γενιάς του Δαυΐδ και όχι των σφετεριστών που κυβέρνησαν το άποσχιστικό «Βασίλειο του Ισραήλ». Επίσης η αναγόρευση δεν μπορούσε να γίνει μονομερώς από τους Ιουδαίους, των οποίων η βασιλεία είχε καταλυθεί, αλλά από τους μόνους που είχαν το δικαίωμα να αναγορεύουν βασιλείς, τους επικυρίαρχους Ρωμαίους.

Ο Χριστός λίγο πριν πεθάνει επάνω στον Σταυρό αναγορεύτηκε Βασιλεύς του Ιούδα, επαληθεύοντας στο πρόσωπό Του όλες τις παλαιές προφητείες που ήθελαν τον Μεσσία να παραλαμβάνει την Βασιλεία του προγόνου του, Δαυΐδ. Η Βασιλεία του Δαυΐδ ήταν ή Βασιλεία που ο Θεός είχε δώσει στην Παλαιά Διαθήκη στον κατά πνεύμα Λαό του, τον Ισραήλ, ή βασιλική γενιά του οποίου συνεχίστηκε μόνο στο Βασίλειο του Ιούδα. Πεθαίνοντας δηλαδή ο Ιησούς ως Βασιλεύς του Ιούδα, πέθαινε ως Βασιλεύς του Περιούσιου λαού του Θεού, του Βασιλείου Ιερατεύματος, του έθνους του Θεού, επαλήθευε στο πρόσωπο του όλες τις Μεσσιακές προφητείες και πλήρωσε πάσα δικαιοσύνη. Με την Ανάστασή Του αναδείχτηκε όχι μόνο Αιώνιος Βασιλιάς του Λαού του Θεού αλλά και όλων των έθνων της γης, τα οποία εξαγόρασε με την Σταυρική του Θυσία. Πλέον και ως Υιός του ανθρώ-

που είναι ὁ ἀληθινὸς βασιλεὺς τοῦ Κόσμου, ὁ Βασιλεὺς τῶν Ὁλῶν. Αὐτὸ ἀποκαλύπτει ἡ εἰκόνα τῆς Κρίσις κατὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία, ὅπου θὰ κριθεῖ ὄχι μόνον ὁ Λαὸς τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ὁλῶν τῶν αἰῶνων: «τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων»⁴⁶, «καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς»⁴⁷. Πλέον μόνον ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀνθρώπου, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχει τὸ νόμιμο δικαίωμα νὰ ἀναγορεύει Βασιλεῖς ἐπὶ τῆς Γῆς.

συνεχίζεται

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

⁴² Κατὰ Ἰωάννην, 19.15

⁴³ Κατὰ Ματθαῖον, 27.42

⁴⁴ Κατὰ Λουκᾶν, 23.42-43

⁴⁵ Αὐτὸ θυμίζει τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα, βλ. κατὰ Ἰωάννην, 4.22: «ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἶδατε, ἡμεῖς προσκυνούμεν ὃ οἶδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν.»

³⁶ Κατὰ Ματθαῖον, 27.50-51

³⁷ Κατὰ Μάρκον, 15.37

³⁸ Κατὰ Λουκᾶν, 23.44-46. Τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἦταν ἓνα βαρὺ πέπλο πού χώριζε τὰ ἅγια, δηλαδή τὴν πρόθεση τῶν ἁρτῶν, ἀπὸ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ὅπου βρισκόνταν τὰ ἱερὰ κειμήλια τοῦ Ἰσραὴλ, τὸ χρυσοῦ θυμιατήριον, ἡ κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, ἡ χρυσοῦ στάμνος μετὰ τὸ μάνα, ἡ ράβδος τοῦ Λαζάρου καὶ οἱ πλάκες τῆς Διαθήκης. Μέσα στὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσερχόταν μία φορὰ τὸν χρόνον μόνον ὁ Ἀρχιερεὺς φέρνοντας μαζί του θυσία αἵματος γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ τὶς ἁμαρτίες τοῦ λαοῦ, βλ. Πρὸς Ἑβραίους, 9.1-7.

³⁹ Κατὰ Ματθαῖον, 21.42-44

⁴⁰ Κατὰ Ματθαῖον, 23.38

⁴¹ Κατὰ Λουκᾶν, 24.26: «οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ;», Κατὰ Λουκᾶν, 24.46-47

⁴² Κατὰ Ματθαῖον, 28.18.

⁴³ Ἅγιος Νεκτάριος, Χριστολογία, 241-243.

⁴⁴ Πρὸς Γαλάτας, 3.13-14: «Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν· κατάρα· γέγραπται γάρ· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου· ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.» Μετὰ τὸ ἴδιον πνεῦμα ὁμιλεῖ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ στὴν Πρὸς Ῥωμαίους, 4.13-17: «Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις καὶ κατήρηται ἡ ἐπαγγελία... Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου, μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὃς ἐστὶ πατὴρ πάντων ἡμῶν, καθὼς γέγραπται ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικα σέ...».

⁴⁵ Πρὸς Ἑβραίους, 12.22-29

⁴⁶ Κατὰ Ματθαῖον, 25.31-32 & ⁴⁷ Κατὰ Ματθαῖον, 24.30.

Αὐτοβιογραφικά στοιχεία ¹ τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ τὶς Ἐπιστολές του

*

*Τοῦ κ. Φωτίου Δημητρακοπούλου
Καθηγητοῦ τῆς Βυζαντινῆς Φιλολογίας
τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν*

Ἡ Ἐπιστολογραφία, ὡς κλάδος τῆς φιλολογίας, ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἔκδοση, σχολιασμό καὶ μελέτη τῶν ἐπιστολῶν, ποὺ γράφτηκαν σὲ ὅλες τὶς περιόδους τῆς ἱστορίας μας, ἀρχαίας, βυζαντινῆς καὶ νεώτερης. Ὑπάρχουν εἰδικὰ κεφάλαια καὶ ἐγχειρίδια μελέτης τῶν ἐπιστολῶν, οἱ ὁποῖες φυσικὰ γράφονται καὶ στέλνονται γιὰ λόγους ἐπικοινωνίας. Οἱ ἐπιστολές εἶναι λογοτεχνικὲς ἢ κοινὲς καθημερινές, οἱ ἀρχαῖες βρίσκονται συχνὰ σὲ παπυρικὰ εὐρήματα καὶ σὲ μεταγενέστερες συλλογές ἀντιγράφων, ὅπως καὶ οἱ βυζαντινὲς καὶ νεώτερες. Σήμερα ἐκδίδονται ἀλληλογραφικὰ κείμενα λογοτεχνῶν μας τοῦ 19^{ου} καὶ 20^{ου} αἰῶνα, ποὺ παρουσιάζουν μεγάλο ἐνδιαφέρον.

Οἱ δεκατέσσερες ἐπιστολές τοῦ ἀποστόλου στάλθηκαν πρὸς τὶς ἐκκλησίες ποὺ αὐτὸς ἴδρυσε ἢ πρὸς μαθητές του. Ὁ ἀπόστολος ἦταν Ἰουδαῖος ἀπὸ τὴ φυλὴ τοῦ Βενιαμίν, γεννήθηκε στὴν Ταρσό τῆς Κιλικίας στὶς ἀρχές τοῦ αἰῶνα, μορφώθηκε ὁμως στὴν Ἱερουσαλήμ ἀπὸ τὸν περίφημο νομοδιδάσκαλο Γαμαλιήλ. Ἀνήκε στὴν αἵρεση τῶν Φαρισαίων καὶ ἦταν φανατικὸς ὑποστηρικτὴς τῶν πατρικῶν παραδόσεων καὶ διώκτης τῶν χριστιανῶν. Εἶναι γνωστὴ ἡ μεταστροφή του καθ' ὁδὸν πρὸς Δαμασκὸ (Πράξ. 7.58, 8.3 καὶ 9.1 – 10).

Κατόπιν διωκόμενος φεύγει στὴν Ἀραβία, ὅπου μένει τρία χρόνια (Γαλ. 1.18). Κατόπιν, ἐπιστρέφει καὶ ἀρχίζει τὶς περιοδεῖες του καὶ μαρτυρεῖ στὴ Ρώμη τὸ 67 μ.Χ. ἐπὶ Νέρωνος.

Οἱ ἐπιστολές τοῦ ἀποστόλου εἶναι τὰ ἀρχαιότερα βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἡ σειρά συμπερίληψής τους στὴν Κ.Δ. δὲν εἶναι χρονολο-

¹ Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα κατὰ τὸν Μεθεόρτιον Ἑσπερινόν τῆς Ἑορτῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, στὶς Οἰνοῦσες Χίου τὴν 29^{ην} Ἰουνίου 2014.

γική. Είναι ἐπιστολές ποιμαντορικές καί τῆς αἰχμαλωσίας του, μέ πλῆθος πληροφοριῶν γιά τή ζωή τῶν πρώτων χριστιανῶν.

Τά αὐτοβιογραφικά στοιχεῖα πού παραθέτει ὁ ἀπόστολος στό ἀ' ἐνικό πρόσωπο, τὸ ἐγώ, διατυπώνονται ὄχι βέβαια γιὰ καύχισή του ἀλλά πρὸς μίμησιν καί παραδειγματισμό. Τονίζει ὅτι εἶναι « κλητός ἀπόστολος » (Ρωμ. 1.1, Κορ. 1.1), δηλαδή ἔχει κληθεῖ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, ὅπως καί οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι. Παρὰ ταῦτα πρὸς παρηγοριὰ τῶν πιστῶν γράφει ὅτι μέ τὸ νοῦ του δουλεύει στὸν νόμο τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μέ τὴ σάρκα του στὸν νόμο τῆς ἁμαρτίας (Ρωμ. 7.25). Ἐπίσης ἀναλυτικότερα καί στό Ρωμ. 7.14 – 23 : « ἐγὼ δὲ σαρκικός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. 15 Ὁ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὁ μισῶ τοῦτο ποιῶ. 16 Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ, σύμφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός.

17 Νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. 18 Οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειται μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐχ εὐρίσκω. 19 Οὐ γὰρ ὁ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω. 20 Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.

21 Εὐρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποεῖν, τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται. 22 Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, 23 βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοῦς μου καί αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας ».

Ὁ ἀπόστολος τονίζει ὅτι ὑφίσταται τὶς φοβερὲς ταλαιπωρίες καί τὶς διώξεις, ὅπως καί οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι, χάριν τοῦ ποιμνίου (Α' Κορ. 4.9 – 13) :

« 9 Δοκῶ γὰρ ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. 10 Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἐνδοξοὶ, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι! 11 Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινώμεθα καὶ διψῶμεθα καὶ γυμνητεύομεθα καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεθα 12 καὶ κοπιῶμεθα ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶ. Λοιδορούμεθα εὐλογοῦμεθα, διωκόμεθα ἀνεχόμεθα. 13 βλασφημούμεθα παρακαλοῦμεθα. Ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περιψήμα ἕως ἄρτι ».

Εν συνεχεία, τονίζει ότι ως διδάσκαλος και ως άνθρωπος έχει την ελευθερία να αναλαμβάνει τις ευθύνες του έναντι όλων (αὐτ. 9. 1-9, 16, 19 – 23) : « Οὐκ εἰμι ἀπόστολος; Οὐκ εἰμι ἐλεύθερος; Οὐχὶ Ἰησοῦν Χριστόν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ; 2 Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμι ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμί. Ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ. 3 Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί. 4 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; 5 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου καὶ Κηφᾶς; 6 Ἡ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; 7 Τίς στρατεύεται ἰδίοις ὄψωνίοις ποτέ; Τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; 8 Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; Ἡ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; 9 Ἐν γὰρ τῷ Μωυσέως νόμῳ γέγραπται Οὐ φιμώσεις βουνὸν ἀλοῶντα. Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Θεῷ».

Πάντοτε δὲ προσέχει τὸ σῶμα του καὶ τὸ χαλιναγωγεῖ, μήπως κηρύττοντας στοὺς ἄλλους, αὐτὸς ἐμφανισθεῖ « ἀδόκιμος » (ἀνάξιος, ἀκατάλληλος) γιὰ τὸ βραβεῖο (Α΄ Κορ. 9. 27).

Ακολουθεῖ στὴν ἴδια ἐπιστολή, 13. 1 – 13, ὁ περίφημος « ὕμνος τῆς ἀγάπης » ἢ καλύτερα ἢ περιγραφὴ τοῦ μεγαλείου τῆς καὶ τοῦ τί δὲν κάνει καὶ τί κάνει ἡ ἀγάπη.

Ὅλα αὐτὰ τὸν κάνουν νὰ σκεφθεῖ μήπως « ἄρχισε πάλι νὰ συνιστᾷ τὸν ἑαυτό του » στοὺς ἀδελφούς. Ὅμως ὄχι, « ἡ ἐπιστολή ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν » (Β΄ Κορ. 3. 1 – 5) :

« Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; Ἡ μὴ χρῆζομεν ὡς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν; 2 Ἡ ἐπιστολή ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γνωσκομένη καὶ ἀναγνωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, 3 φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολή Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλὰ ἐν πλαξὶ καρδίαις σαρκίνοις. 4 Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεόν. 5 Οὐχ ὅτι ἱκανοὶ ἐσμεν ἀφ' ἑαυτῶν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἢ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ ».

Καὶ προσέχει μὴ σκανδαλίσει κανένα, ἀντιθέτως, ὑποφέρει τὰ πάνδεινα μὲ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ ζεῖ ὡς ἀκτῆμων πάμπτωχος πρὸς πλουτισμὸν τῶν ψυχῶν τῶν πιστῶν (αὐτ. 6. 3 – 10) :

« Μηδεμίαν ἐν μηδενὶ δίδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία, 4 ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπο-

μονή πολλή, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, 5 ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις· 6 ἐν ἀγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ· 7 ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὀπλῶν τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν· 8 διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας, ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς, 9 ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι, ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι, 10 ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες ».

Κι ἔτσι ἐμφανίζεται αὐστηρὸς καὶ δυναμικὸς στὶς ἐπιστολές του, ἂν καὶ τὸν θεωροῦν κάποιοι ἀσθενικὸ στὸ σῶμα καὶ ἐξουθενωμένο ὡς παρουσία, κάτι ποῦ δὲν ἰσχύει (αὐτ. 10. 10 - 11). Ἄλλωστε, πρὸς τί νὰ καυχηθεῖ ὁ ἀπόστολος; « Ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω » (αὐτ. 10. 17). Ἴδου λοιπὸν καὶ ἡ περιγραφή ὅσων ἔχει ὑποστῆ κηρύττοντας (Β' Κορ. 11. 23 - 33) :

« Ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις· 24 ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, 25 τρεῖς ἐραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρεῖς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· 26 ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις ληστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἔθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις· 27 ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι· 28 χωρὶς τῶν παρεκτός ἢ ἐπισύστασις μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. 29 Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; 30 Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχῆσομαι. 31 Ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. 32 Ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν πιάσαι με θέλων, 33 καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ ».

Ἀποκαλυπτικὸ - αὐτοβιογραφικὸ χαρακτήρα ἔχουν καὶ ὅσα γράφει γιὰ τίς ὀπτασίαις του, ὅταν ἠρπάγη ἕως τρίτου οὐρανοῦ στὸν παράδεισο (αὐτ. 12. 1 - 6) :

« Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου. 2 Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων

ρων· εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτός τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν· ἀρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ.

3 Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον· εἴτε ἐν σώματι εἴτε ἐκτός τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν· 4 ὅτι ἠρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἠκούσεν ἀρρητὰ ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλήσαι. 5 Ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου καυχῆσομαι, ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ καυχῆσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. 6 Ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δὲ μὴ τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ ».

Ὅμως, λόγω τοῦ ὑπερβολικοῦ πληθους τῶν ἀποκαλύψεων, τοῦ δόθηκε ἓνα ἀγκάθι στό σώμα, ἀσθένεια ἀδιευκρίνηστη, γιά νά τὸν βασανίζει ὥστε ποτέ νά μὴν ὑπερηφανευθεῖ. Ζήτησε τρεῖς φορές ἀπὸ τὸν Κύριο νά τὸ πάρει ἀπ' αὐτόν, ἀλλά : Κύριος τοῦ εἶπε ὅτι ἀρκεῖ ἡ χάρις ποῦ τοῦ ἔδωσε, « διότι ἡ δύναμη τοῦ Χριστοῦ τελειοποιεῖται μὲ τίς ἀδυναμίες καὶ ἀσθένειες » (αὐτ. 12. 7 - 9) :

« 7 Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατάν, ἵνα με κολαφίξῃ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. 8 Ὑπὲρ τούτου τρεῖς τὸν Κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστή ἀπ' ἐμοῦ. 9 Καὶ εἰρηκέ μοι· Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται ».

Πολλά αυτοβιογραφικὰ στοιχεῖα βρισκουμε στὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή (1. 13 - 23) :

« 13 Ἦκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, 14 καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοῦς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. 15 Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρὸς μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ 16 ἀποκαλύψαι τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτόν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκί καὶ αἵματι, 17 οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. 18 Ἐπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Πέτρον, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτόν ἡμέρας δεκαπέντε. 19 Ἐτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου. 20 Ἄ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι. 21 Ἐπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας. 22 Ἦμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ.

23. Μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτὲ νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἢν ποτε ἐπόρθει. 24 Καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν Θεόν ».

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ ἀπόστολος αἰσθάνεται ὅτι δὲν ζεῖ πιά τὸ ἐγὼ του, « ζῆ δ' ἐν ἐμοὶ ὁ Χριστός » (Γαλ. 2. 20). Εἶναι ὡσάν τὴν ἀπόσβεση τοῦ ἐγώ», πού ζητᾷ ὁ Σεφέρης καὶ ἄλλοι ποιητές, ὥστε νὰ ἐκφραστοῦν ποιητικὰ μὲ ἔμπνευση! « Κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισέ μοι τὸ μυστήριον » (ὁ Χριστός, αὐτ. 3. 3), καὶ σ' αὐτὸν δόθηκε ἡ χάρις νὰ εὐαγγελισθεῖ στὰ ἔθνη, καὶ νὰ γίνει ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν (αὐτ. 3. 8-9):

« 8 Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὐτῆ, ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ 9 καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ».

Αὐτός, ὁ μέγας ἀπόστολος τοῦ Κυρίου, χρησιμοποιεῖ συγκριτικὸ βαθμὸ τοῦ ὑπερθετικοῦ ἐπιθέτου « ἐλάχιστος » στὴ μορφή « ἐλαχιστότερος », γιὰ νὰ δείξει τὴ μεγάλη ταπείνωσή του ἔναντι « πάντων τῶν ἁγίων ».

Καὶ τί ἀναμένει πλέον ἐν ὄψει τοῦ τέλους του; τὸν στέφανο, τὸ βραβεῖο τοῦ τιμίου ἀθλητοῦ, τοῦ φύλακος τῆς Πίστεως, εὐχεται δὲ τὸ ἴδιο νὰ συμβεῖ καὶ σὲ ὄλους ὅσοι ποθοῦν καὶ περιμένουν τὴν ἐνδοξη παρουσία του (Τιμόθ. Β' 4. 6 – 8):

« 6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐφέστηκε. 7 Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν Πίστιν τετήρηκα. 8 Λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ ».

Ἄς ποῦμε κλείνοντας ὅτι τὰ αὐτοβιογραφικὰ στοιχεῖα πού ἀπανθίζουμε ἀπὸ τίς ἐπιστολὲς τοῦ ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν δείχνουν βέβαια τὴν ταπείνωσή του ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν Κυρίῳ σθένος του νὰ ὑπερασπισθεῖ τὴν ὀρθὴ πίστη, νὰ ζήσει γι' αὐτὴ ἀπαρνούμενος τὸ ἐγὼ του καὶ ἐν τέλει νὰ μαρτυρήσει γιὰ τὸν Χριστὸ ἐν Ρώμῃ τὸ 67 μ.Χ. Εἶθε νὰ μᾶς διαφυλάττει ἡ προσευχή του!

* * *

«Λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου Πνεύματος»
(Πράξ. 1, 8)

Τοῦ κ. Νικολάου Γ. Ξεξάκη
Ομοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Μεγάλη ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, κατά τὴν ὁποία πραγματοποιεῖται ἡ ἔλευση, ἐπιφοίτηση καὶ παρουσία τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἡ χορήγηση τῶν θείων Του χαρισμάτων καὶ δωρεῶν, δοξολογεῖται «ἡ ἀενάως βρῦουσα ζωτικὴ καὶ φωτιστικὴ πηγὴ», ὑποδεικνύεται «ἐν ταύτῃ τῇ ἐσχάτῃ καὶ μεγάλη καὶ σωτηριῶ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς τὸ μυστήριον τῆς ἀγίας, καὶ ὁμοουσίου, καὶ συναϊδίου, καὶ ἀδιαιρέτου, καὶ ἀσυγχύτου Τριάδος» (Εὐχὴ γονυκλισίας, Πεντηκοστάριον, Ἀθῆναι 1990, σ. 212), κινητοποιεῖται καὶ δραστηριοποιεῖται ἡ Ἐκκλησία. Συναρπαστικό, συγκλονιστικό, συνταρακτικό, ἐξαισιό και προσδιοριστικό γιὰ τὴν ἱστορικὴ πορεία τῆς Ἐκκλησίας μας προβάλλει τὸ γεγονός αὐτὸ τῆς ἐπιφοίτησης τοῦ ζωαρχικοῦ Πνεύματος, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖ τὸν στῦλο καὶ τὸ ἐδραίωμα, τὴν ψυχὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Βαρουσήμαντη ἡ προαγγελία καὶ προειδοποίησις τοῦ Κυρίου, τὴν ὁποία ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, λίγο πρὸ τῆς Ἀνάληψης Του: «λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς» (Πράξ. 1,8). Ὁ ἀναστημένος λοιπὸν Χριστός, καθ' ὃν χρόνον συναναστρέφετο μετὰ τοὺς μαθητὲς Του, δίνει σ' αὐτοὺς ἐντολὴ νὰ μὴν ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀναμένοντας τὸν ἐρχομὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος γιὰ νὰ βαπτισθοῦν μετὰ Αὐτό, νὰ φωτισθοῦν καὶ ἐνδυναμωθοῦν, προκειμένον νὰ γίνουιν μάρτυρες καὶ κήρυκες Του μέχρι τὰ ἔσχατα τῆς γῆς (Πράξ. 1,4-5· 8).

Ἔτσι, ὅταν ἐφθασε ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, οἱ ἀπόστολοι ἦταν ὅλοι μαζί στὸ ἴδιο μέρος. Καὶ ξαφνικὰ ἦλθε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ βοή, σάν νὰ φυσᾷ δυνατὸς ἄνεμος, «ὡσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας», ὁ ὁποῖος γέμισε ὅλο τὸ σπῆτι ὅπου κάθονταν. Καὶ παρουσιάσθησαν γλώσσαι σάν φλόγες φωτιᾶς καὶ διαμοιράζονται σ' αὐτοὺς καὶ κάθεταί στὸν καθένα μία καὶ γέμισαν ὅλοι ἀπὸ Πνεῦμα ἅγιο καὶ ἄρχισαν νὰ μιλοῦν ἄλλες γλώσσες, καθὼς τὸ Πνεῦμα τοὺς ἔδινε δύναμη λόγου (Πράξ. 2,1-4).

Έλαβαν, λοιπόν, οι απόστολοι τή δύναμη καί τό φωτισμό τοῦ ἁγίου Πνεύματος γιά τήν ἐκπλήρωση τῆς ἀποστολῆς τους, δηλαδή τή διάδοση τοῦ θείου μηνύματος, τήν ἐξάπλωση τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, τή μαρτυρία τῆς θείας ἀποκαλυμμένης ἀλήθειας, ἀγωνιζόμενοι μέ θάρρος, ζήλο, πίστη, καρτερία, ὑπομονή καί αὐταπάρνηση, πολλοί ἀπό τοὺς ὁποίους ἐπισφράγισαν τή δράση τους μέ τό μαρτύριο. «Οἱ μαθητές ἀκολούθησαν τόν δάσκαλο, βαδίζοντας τὰ ἴχνη τοῦ Κυρίου. Μετά Χριστόν οἱ Χριστοφόροι· μετά τόν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης οἱ φωστῆρες τῆς Οἰκουμένης» (Γρηγορίου Νύσσης, Δεύτερον ἐγκώμιον εἰς τόν ἅγιον Στέφανον τόν πρωτομάρτυρα, PG 46,721A-ΒΕΠΕΣ 69,285).

Ἡ ἀποστολή τῶν ἀποστόλων ἀποτυπώνεται εὐστοχα στήν ἐντολή τοῦ Κυρίου πρὸς αὐτούς: «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτούς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτούς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλάμην ὑμῖν» (Ματθ. 28,19-20). Κατ' αὐτόν τόν τρόπο ἡ ἀποστολή τῶν ἀποστόλων λαμβάνει οἰκουμενικό, παγκόσμιο, χαρακτήρα. Δέν ἰσχύει πλέον ἡ περιορισμένη ἀκτίνα δράσης, μέσα στό χώρο τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅπως χαρακτηριστικά διακήρυττε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος στήν περίπτωση τῆς Χαναναίας γυναίκας, ἡ ὁποία «ἐκράζε αὐτῷ λέγουσα· ἐλέησόν με, Κύριε ... ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται ... ὁ δὲ ... εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ ...» (Ματθ. 15,22-25). Αναβαθμίζεται ἡ ἐντολή τοῦ Κυρίου πού δόθηκε στοὺς μαθητές Του πρό τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ ὁποία ἀνάφερε: «εἰς ὁδὸν ἔθνῶν μὴ ἀπέλθητε καί εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ» (Ματθ. 10,5-6).

Μέ τό ἐξαίρετο γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς καθορίζεται καί προσδιορίζεται ἡ παγκοσμιότητα καί οἰκουμενικότητα τοῦ θείου κηρύγματος, τό ἱεραποστολικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας «ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς» (Πράξ. 1,8). Σχετικά ἀναφέρει καί ὁ ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν Παῦλος: «Ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. 3,8).

Ὁ φωτισμός τῶν ἀποστόλων μεταδίδεται στοὺς διαδόχους τους, τοὺς ἐπισκόπους καί δι' αὐτῶν σέ ὅλους τοὺς πιστοὺς. Ἐπισημαίνοντας ὁ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς τήν σπουδαιότητα τῆς ἀποστολι-

κῆς λεγόμενης διαδοχῆς, σημειώνει: «Τώρα λοιπόν ἐκπληρώθηκε ἡ ἐπαγγελία καὶ κατήλθε τὸ ἅγιο Πνεῦμα, σταλμένο καὶ δοσμένο ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱό· καὶ ἀφοῦ περιέλαμψε τοὺς ἁγίους μαθητὲς καὶ τοὺς ἀνάψε ὡς πραγματικὲς λαμπάδες, μᾶλλον δὲ τοὺς ἀνάδειξε σὲ φωστῆρες ὑπερκόσμιους καὶ παγκόσμιους, πού ἔχουν τὴ θέση αἰώνιας ζωῆς, φώτισε δι' αὐτῶν ὅλη τὴν οἰκουμένη. Ὅπως δέ, ἂν κάποιος ἀνάψει ἀπὸ τὴ φωτοφόρο λαμπάδα ἄλλη καὶ ἀπὸ ἐκείνην ἄλλη καὶ οὕτω καθεξῆς, κρατώντας τὸ μὲ τὴ διαδοχὴ, ἔχει πάντοτε τὸ φῶς μόνιμα· ἔτσι καὶ διὰ τῆς χειροτονίας τῶν Ἀποστόλων ἐπὶ τοὺς διαδόχους τους καὶ ἀπὸ αὐτοὺς πάλι σὲ ἄλλους καὶ οὕτω καθεξῆς διὰδιδόμενη ἡ χάρις τοῦ θείου Πνεύματος προχωρεῖ δι' ὅλων τῶν γενεῶν καὶ φωτίζει ὅλους τοὺς εὐπειθεῖς διὰ τῶν πνευματικῶν ποιμένων καὶ διδασκάλων» (Ὁμιλ. ΚΔ', ΡG 151,316ΑΒ).

Μὲ τὴν ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ Ἀποκάλυψη λαμβάνει χώρα ἡ ἀντικειμενικὴ λεγόμενη Ἀποκάλυψη, ἡ ὁποία παρέχεται σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἐνῶ μὲ τὸ φωτισμὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπιτελεῖται ἡ προσωπικὴ ἀποδοχὴ καὶ ἡ οἰκείωση τῆς ἀντικειμενικῆς Ἀποκάλυψης ἀπὸ κάθε πιστό. Ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ δόθηκε τὸ πλήρωμα τῆς Ἀποκάλυψης, τὸ πλήρωμα τῆς λυτρωτικῆς καὶ σώζουσας ἀλήθειας. Ἄν ἡ προσφερθεῖσα ἀπὸ τὸν Κύριο λυτρωτικὴ σωτηριώδης ἀλήθεια ἦταν ἔλλιπής, κατ' ἀκολουθία θά ἦταν ἔλλιπές καὶ τὸ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο Του, ἔλλιπής ἡ σωτηρία. Ὁ ἐνανθρωπήσας Λόγος δὲν θά ἦταν ὁ Σωτήρας καὶ Λυτρωτής.

Ὡς ἐκ τούτων, ὁ φωτισμὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος δὲν εἶναι νέα Ἀποκάλυψη, ἄλλη ἐκείνης τὴν ὁποία πρόσφερε ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος «οὐκ ἀλλοτρίας καὶ ξένης αὐτοῖς (= τοῖς μαθηταῖς) δυνάμεως ἐπιφοίτησιν, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐτέρως ἐπιδώσειν ἐπαγγέλλεται» (Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, Ὑπόμν. εἰς Ἰωάννην 16,12-13, ΡG 74,444Β). Ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι δὲν ἀποδίδεται νέα Ἀποκάλυψη στοῦ ἁγίου Πνεῦμα δὲν ὑποδηλώνεται κάποιος ὑποβιβασμὸς στοῦ θεῖο αὐτοῦ πρόσωπο. Ἄλλωστε, καὶ στὴν ἀποκαλυπτικὴ ἐνέργεια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συμμετεῖχε καὶ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, δεδομένου ὅτι κάθε θεῖα ἐνέργεια ἀναφερόμενη πρὸς τὸν κόσμον εἶναι κοινὴ ἐνέργεια τῶν τριῶν θεῶν ὑποστάσεων. Σχετικὰ παρατηρεῖ ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης: «Μία γὰρ καὶ ὁμοία ἡ ἐνέργεια τοῦ Πατρός, τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μία ἰσχὺς καὶ μία δύναμις, μία θέλησις, μία

γνώμη ...» (Περὶ τοῦ τί ἐστὶ τὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ καθ' ὁμοίωσιν, PG 44,1344A).

Αποστολή τοῦ ἁγίου Πνεύματος δὲν εἶναι νά προσφέρει καινούργια Αποκάλυψη, ἀλλὰ νά καθοδηγήσει τὸν ἄνθρωπο ὀρθά γιὰ τὴν οἰκειοποίηση τῆς ἤδη ἀποκαλυφθείσης ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ ἀληθείας. Ἔργο τοῦ ἐνδημήσαντος ἁγίου Πνεύματος εἶναι νά κατευθύνει καὶ νά χειραγωγεῖ τὸν πιστὸ πρὸς τὴ λυτρωτικὴ ἀλήθεια, τὴν ὁποία φανέρωσε ὁ σαρκωθείς θεῖος Λόγος. Μὲ τὸ φωτισμὸ καὶ τὴν ἐνίσχυση τοῦ ἁγίου Πνεύματος δὲν ἐπιτυγχάνεται αὐξηση τῆς ἀλήθειας, ἀλλὰ αὐξηση τῆς γνώσης τῆς ἀλήθειας ἀπὸ μέρους τοῦ πιστοῦ. Ἡ ἐν Χριστῷ Αποκάλυψη εἶναι πλήρης καὶ τέλεια, πλὴν ὅμως ἡ ἀναφερόμενη σ' αὐτὴ γνώση τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι πλήρης. Τὸ ἔργο τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας καθ' ἑαυτὸ εἶναι τέλειο, ἡ συμμετοχὴ μας ὅμως στὴ «θεογνωσία» ἀποτελεῖ διαρκὴ δυναμικὴ ἐξέλιξη καὶ πορεία. Ἔτσι κατανοεῖται τὸ ἐπιδημήσαν ἅγιο Πνεῦμα ὡς τελειωτὴς τῆς ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ θείας Αποκάλυψης. Τοῦτο φωτίζοντας καὶ καταυγάζοντας τὸν πιστὸ, τὸν καθιστᾷ ἱκανὸ νά γνωρίσει καὶ νά βιώσει πρισματικὲς ὄψεις τῆς μιᾶς ἀλήθειας, ἡ ὁποία ἤδη δόθηκε ἀπὸ τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεὸ Λόγο. Ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, εἶναι ἀδύνατο νά προχωρήσει ὁ ἄνθρωπος πρὸς γνώση τῆς θείας ἀλήθειας χωρὶς τὸ φωτισμὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος (Υπόμν. εἰς Ἰωάννην 17,16-17, PG 74,537B).

Ἡ προσοικείωση τῆς θείας ἐν Χριστῷ Αποκάλυψης ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν ἐπενέργεια τοῦ ἁγίου Πνεύματος στό θεανθρώπινο καθίδρυμα, τὴν Ἐκκλησία, τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Τὸ ἅγιο Πνεῦμα χαρακτηρίζεται ψυχὴ τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὸν ἱερόν Αὐγουστῖνο: «ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο εἶναι ἡ ψυχὴ στό ἀνθρώπινο σῶμα, τοῦτο εἶναι τὸ ἅγιο Πνεῦμα στό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ποῦ εἶναι ἡ Ἐκκλησία» (Sermo 267,4, PL 38,1231). Τὸν καθοριστικὸ ρόλο τοῦ ἁγίου Πνεύματος γιὰ τὴν ὑπαρξη καὶ σύσταση τῆς Ἐκκλησίας τονίζει καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος, παρατηρώντας: «Ἐάν δὲν ἦταν παρόν τὸ ἅγιο Πνεῦμα δὲν θά ἰδρύνετο ἡ Ἐκκλησία· ἀφοῦ, ὅμως, ὑπάρχει ἡ Ἐκκλησία, εἶναι ὀλοφάνερο ὅτι εἶναι παρόν τὸ ἅγιο Πνεῦμα» (Εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστὴν, Ὁμιλ. Α', 4, PG 50,459). Ἐπίσης, χαρμόσυνα διατρανώνει ἡ ὀρθόδοξη ὑμνολογία, κατὰ τὴν ἐορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς: «Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, βρῦει προφητείας, ἱερέας τελειοῖ, ἀγραμμάτους σοφίαν ἐδί-

δαξεν, ἀλιεῖς θεολόγους ἀνέδειξεν, ὅλον συγκροτεῖ τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας. Ὁμοούσιε καὶ ὁμόθρονε τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ, Παράκλητε, δόξα σου».

Μέ τὸ φωτισμὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπιτυγχάνεται στίς Οἰκουμενικές Συνόδους ἡ ἀλάθητη καὶ αὐθεντικὴ ἐρμηνεία καὶ διατύπωση τῆς ἀποκαλυφθείσης ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ ἀλήθειας. Ἡ θεία χάρις, πού ἐνεργεῖ ἐπίσης διὰ τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, ἀγιάζει, ἀναγεννᾷ καὶ ἀνακαινίζει τὸν ἄνθρωπο γιὰ τὴν πληρέστερη γνώση καὶ βίωση τῆς ἀποκαλυφθείσης ἀλήθειας καὶ τὴν ἀσφαλέστερη πορεία του πρὸς τὸ «καθ' ὁμοίωσιν». Τὸ ἅγιο Πνεῦμα, μέ τὰ χαρίσματά Του, πού εἶναι: «ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότητα, ἀγαθωσύνη, πίστη, πραότητα, ἐγκράτεια» (Γαλ. 5,22), θωρακίζει καὶ ἐνισχύει τὸν πιστὸ στὸν πνευματικὸ του ἀγώνα. Ἔτσι ὁ πιστὸς ἐνισχύεται καὶ τροφοδοτεῖται ἀπὸ τὸ ἅγιο Πνεῦμα, δεδομένου, ὅπως σημειώνει ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης, «ἡ τελεία τῆς φύσεως ἡμῶν τροφή τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ἐν ᾧ ἐστὶν ἡ ζωὴ» (Εἰς τὸ ἅγιον Πνεῦμα, PG 46,697-ΒΕΠΕΣ 69,258).

Βασικὸ στοιχεῖο, βέβαια, γιὰ τὴν ἀποδοχὴ τῆς ἀποκαλυφθείσης ἀλήθειας καὶ τὴν ὑποκειμενικὴ προσοικείωση τῆς σωτηρίας, παράλληλα πρὸς τὴν ἀρωγὴ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἶναι καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἐλευθερία, δεδομένου ὅτι «μέ τὴν ἀνάγκη καὶ τὴ βία ὁ Θεὸς δὲν ὀδηγεῖ πρὸς Αὐτὸν κανένα, ἀλλὰ θέλει μὲν νὰ σωθοῦν ὅλοι, κανένα ὅμως δὲν ἀναγκάζει. Ὁ Θεὸς σώζει τὸν ἄνθρωπο πού θέλει νὰ σωθεῖ καὶ ὄχι αὐτὸν πού δὲν θέλει» (Ἰωάννου Χρυσόστομου, Εἰς τὸ ρητὸν «Σαῦλε-Σαῦλε, τί μὲ διώκεις;» 6, PG 5,144).

Εἶναι κατανοητὸ καὶ αὐτονόητο ὅτι ἀπαιτεῖται ζωντανὴ, οὐσιαστικὴ, πραγματικὴ σχέση τοῦ πιστοῦ μέ τὴν Ἐκκλησία. Ἡ θεάρεστη αὐτὴ σχέση ἐπιτυγχάνεται ὅταν ὁ πιστὸς βιώνει τὴ θεία ἀλήθεια, πραγματώνει τὰ προστάγματα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, ζεῖ κατὰ Χριστὸν καὶ ἐν Χριστῷ, μετέχει στὴ λατρευτικὴ καὶ μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ θεματοφύλακα τῆς θείας ἀλήθειας καὶ τῆς κιβωτοῦ τῆς σωτηρίας.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ὁ πιστὸς θὰ ζεῖ τὴν προσωπικὴ του Πεντηκοστή, θὰ γιορτάζει συνεχῶς τὸ ὑπερφυές γεγονός τῆς Πεντηκοστῆς, διότι, ὅπως παρατηρεῖ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος:

«Η γιορτή δέν είναι τίποτε ἄλλο παρά ἡ χαρά· χαρά ὅμως πνευματική καί νοερά τίποτε ἄλλο δέν προκαλεῖ παρά ἡ συνείδηση τῶν καλῶν πράξεων. Ἐκεῖνος πού ἔχει καθαρή συνείδηση καί κάνει ἀγαθές πράξεις μπορεῖ νά γιορτάζει πάντοτε» (Εἰς τήν ἀγίαν Πεντηκοστήν, Ὅμιλ. Α', 2, PG 50,455).

Ἄς καταστοῦμε, λοιπόν, ἀξιοί τῆς πνευματικῆς μας ἀποστολῆς καί θείας χάριτος, γιά νά γιορτάζουμε συνέχεια καί νά πανηγυρίζουμε ἐνθεα τόν ἐρχομό τοῦ ἀγίου Πνεύματος (Γρηγορίου Παλαμά, Ὅμιλ. ΚΔ', PG 151,320ς), ὑπερβαίνοντας τήν τραγικότητα τῆς κοσμικῆς πραγματικότητος τῶν σημερινῶν καιρῶν.

* * *

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΜΑΡΚΟΥ ΑΓ. ΒΑΣΙΛΑΚΗ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Ἡ Ἐκκλησία ἀπαντᾷ
σέ ἐρωτήματα
πού προκύπτουν ἀπό τόν
«Κώδικα DA VINCI»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» 2015

Περιλαμβάνει ἀπαντήσεις ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου θεολογίας σέ ἐρωτήματα, πού ἀφοροῦν κακοδοξίες τοῦ μυθιστορήματος «Κώδικας Da Vinci».

Ἱερά Εἰκὼν τῶν Προφητῶν Ἡλιοῦ καὶ Ἐλισσαίου εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Προφήτου Ἡλιοῦ Βροντάδου.

Ἱερά Εἰκὼν τοῦ Γενεσίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου εἰς τὸ τέμπλον τοῦ ὁμωνύμου Ἱ. Ναοῦ Καταρράκτου Χίου.

Χιώτισσες με παραδοσιακές ένδυμασίες Μαστιχοχωρίων φέρουναι σχίνον και μαστίχαν κατά την Έορτήν του Άγιου Ίσιδώρου του έν Χίω.